

új kéve

AZ ÉSZAKI MAGYAR PROTESTÁNS GYÜLEKEZETEK LAPJA

Pécsvárad. Árpád-kori temetői kápolna

Ama csillag után.

A holdsugaras hideg éjszakában,
Mint egy fehérlő, csendes álom,
Úgy vonult el a komoly karaván.
És elől ment a három.
A sziklás föld mogorván és kopáron
Feküdt el lábaik alatt.
Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton halkán haladt.
És mintha fehér árnyak lengenének,
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek.
S ahol nem látta őket senkisem.
És így suhant el csendesen
Életre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.

Ama csillag után.

(Sík Sándor: A napkeleti bölcsek)

- Dr. PÖCZE ISTVÁN** evangélikus lelkész
az Egyháztanács lelkészi elnöke
523 98 HOKERUM Tångagårde 136
Mobil: +46-76-627 80 84
E-mail: smapek.parokia@gmail.com
- EGYHÁZI TISZTSÉGVISELŐK**
- Dr. SEBESTYÉN GÁBOR**
a Stockholmi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács világi elnöke
országos főfelügyelő
126 47 HÅGERSTEN Fastlagsvägen 42/1
Tel: +46-8-184 172 Mobil: +46-73-966 04 75
E-mail: gabor.sebestyen@yahoo.com
- HERCZEGHNÉ Dr. JUHÁSZ EDIT**
az Uppsala Gyülekezet megbízott felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
a főfelügyelő helyettese, országos főgondnok
740 22 BALINGE Akerby 219
Mobil: +46-73-772 68 25
E-mail: hunszkita@gmail.com
- TÓTH ILDIKÓ**
a Sölvesborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
tiszteltbéli országos főjegyző
294 34 SÖLVESBORG Rector Dahlg 4 H
Tel: +46-456-140 37 Mobil: +46-73-025 40 14
E-mail: tothildiko41@gmail.com
- KEDVEK VERONIKA**
stockholmi presbiter, országos jegyző,
hivatalból részt vesz az Egyháztanács ülésén
151 33 SÖDERTALJE Doktor Martingatan 6 B
Mobil: +46-73-555 41 36
E-mail: verakedvek@gmail.com
- PITLIK PÁLHÁZI KATALIN**
a Malmöi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
217 46 MALMÖ Roskildevägen 9 A
Tel: +46-40-267 638
E-mail: p.palhazi@gmail.com
- Ij. VASZI ÁRPÁD**
a Helsingborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
254 49 HELSINGBORG Jaktfågatan 62
Mobil: +46-76-008 08 76
E-mail: avaszi@yahoo.se
- KOVÁCS ANDREA**
központi pénztáros
260 50 BILLESOLM Ivarsagan 6
Tel: +46-42-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovisning.se
- DEÁK GYÖRGY**
a Borås Gyülekezet felügyelője
507 54 BRÅMHULT Jutegatan 11
Tel: +46-33-230 307
E-mail: deak.gyuri@hotmail.com
- FEKETE JENŐ**
az Eskilstunai Gyülekezet felügyelője
633 53 ESKILSTUNA Klarbårsvägen 23
Tel: +46-16-120 039 Mobil: +46-70-920 33 72
E-mail: jeno.fekete43@gmail.com
- JORDÁKY BÉLA**
a Göteborgi Gyülekezet felügyelője
428 35 KÅLLERED Gamlehagsvägen 19
Tel: +46-31-795 25 02 Mobil: +46-70-562 31 08
E-mail: bela.jordaky@telia.com
- SÁRKÁNY SÁNDOR**
a Halmstadi Gyülekezet felügyelője
312 40 GENEVAD Lillgatan 2
Mobil: +46-70-972 46 78
E-mail: sandorsarkany@yahoo.com
- GAAL ANDRÁS**
a Jönköpingsi Gyülekezet felügyelője
tiszteltbéli országos főgondnok
567 31 VAGGERYD Smedbygatan 21
Tel: +46-393-161 69
E-mail: gaal.andras@telia.com
- SOÓS ERZSÉBET**
a Ljungbyi Gyülekezet felügyelője
341 31 LJUNGBY Tegelbruksatan 6
Tel: +46-372-848 35 Mobil: +46-72-518 48 35
zsoka125@hotmail.com
- LINDBERG BRÜSTKERN KATALIN**
a Västerås Gyülekezet felügyelője
724 70 VÅSTERÅS Lövhagsatan 7
Mobil: +46-73-673 59 58
E-mail: csisszancs@freemail.hu
- PÉTER CSABA**
a Vaxjöi Gyülekezet felügyelője
a Szeretetszolgálat országos megbízottja
355 73 VÅXJÖ /GEMLA Stationsvägen 7
Mobil: +46-70-454 51 21
E-mail: csaba.peter@hotmail.com

SZEMEREI JÁNOS PÜSPÖK PRÉDIKÁCIÓJA A STRÄNGNÄSI SZÉKESEGYHÁZBAN

Kedves Ünneplő Gyülekezet!
Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A mai ünnepünknek három fontos fókuszpontja van, itt az ősi és gyönyörű strängnási székesegyházban, amely az 1200-as években épült és lenyűgözi az idelátogatókat. De az a három fókusz, amelyet ünneplünk ma, mindegyik fontos a svédországban élő magyar protestáns gyülekezetek számára. Egyfelől ez a templom a mártírok kápolnája miatt lett az itt élő magyarok számára fontos és különösen kedves, így ma is, ahogy évről évre november utolsó

szombatján megemlékezünk a magyar mártirokról. Aztán van egy másik fókuszpontja is a mai alkalomnak, hiszen a svédországi magyar protestáns gyülekezetek közösségében a lelkészi szolgálat tekintetében stafétabot átadásra kerül sor. Molnár-Veress Pál nyugalmazott lelkész úr átadja jelképesen a stafétabotot utódjának, Dr. Pöcze István lelkésznek, és ebben egyfelől visszafelé tekintve hálát adunk Molnár-Veress Pál lelkésztestvér három évtizedes szolgálatáért. Sajnáljuk hogy ezt távollétben kell megtennünk, de hálásak vagyunk hogy van sok-sok minden, amit megköszönhetünk Istennek, és megköszönhetünk szolgatársunknak. És természetesen áldást kérünk a most indulóra. És ennek is megvan a maga különleges szimbolikája, hogy éppen az új egyházi esztendő küszöbén éljük meg ezt a három ünnepi eseményt, az emlékezést, a hálaadást, a köszönetet és az áldáskérést. Hiszen az új lelkész indulására mindannyiunk nevében közösen kérjük Urunk áldását, hogy Ő legyen vele, Ő áldja meg és rajta keresztül, az ő szolgálatán keresztül a Svédországban élő magyar hittestvéreinket is.

Tamási Áron Ábel című művében írt egy sokat idézett mondatot: Így fogalmazott: Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne. Ez a gondolat azért is nagyon megérinti az ember lelkét, mert a mindennapi életünkben is tapasztaljuk azt, hogy otthon utáni vágy tölti be a szívünket. Nem tudni pontosan hogy hogyan is lehetne megfogalmazni, mi is az amit keresünk, amikor az otthont keressük.

Mert van akinek ez a föld, van akinek a ház, van akinek emberek, van akinek bizonyos szokások és tradíciók, vagy akár mind együtt, mert amikor az ember a saját életében leltárt tart és végig gondolja, nagyon izgalmas, hogy az otthon utáni vágy betölti a lelkünket. Akárhol vagyunk is a földön, akármire is vezet utunkat az Isten.

A mai napon egy ősi történetet hoztam, a jól ismert Jákób-történetet, amikor Jákób elindul az ismeretlenbe és egy nagyon nehéz éjszakát kell eltöltsön az idegenben a szabad ég alatt. És ez a történet azért nagyon illik ide, mert megpendít egy olyan gondolatot, amely noha távol vagyunk ettől a régi történettől, mégis a mi történetünké lehet. Mert Jákób is tele van félelemmel, mert ismeretlen úton indult. Tele van bizonytalansággal, mert semmi nem biztos, ami előtte van még, és ez nagyon mélyen betölti őt, és hiányokat él meg. Ennek a hiányérzetnek a legkifejezőbb mozzanata az, hogy amikor ott ráesteledik a sivatagban, a senki földjén, akkor egy kő az, amit be kell hogy tegyen a feje alá vánkosnak, és ez olyan szépen érzékelteti, hogy ennek keménysége, a hidegsége mindenre utal, csak az otthonra nem, hiszen az otthonainkban puha párna, kedves családtagjaink szeretete vesz bennünket körül, amiből Jákób kint a pusztában semmit nem érez.

És mégis, ez a történet azt mutatja meg, hogy Jákób, amikor éjszaka nagynehezen elalszik, álmot lát. És ebben az álomban történik valami, amiben ő megéli az Isten közelségét, megéli az otthon minden örömét. Hiszen amikor ő álmot lát és megjelenik ez a bizonyos lajtorja vagy létra, akkor azt látja, hogy angyalok járnak azon fel és le, és Isten maga jelenik meg a tetején. És az Isten megszólal és azt mondja: én vagyok a te atyádnak

Ábrahámnak és a te atyádnak Izsáknak az istene. És ott az idegenben ez az álom neki azt jelenti, hogy én itt sem az Isten háta mögött vagyok – elnézést a kifejezésért –, hanem azt éli meg, hogy én itt is az idegenben, az ismeretlenben, az Isten közelében vagyok. Mert ő ott is gondomat viseli. Ott sem feledkezik meg rólam.

Svédország természetesen egy fejlett, gazdag ország. Össze se lehet hasonlítani az ókori történet pusztaságával, és mégis az az érdekes, hogy a kapcsolópontot nem kell külön keresnünk, mert megtaláljuk hamar. Hiszen egyrészt benne van az otthontól való távolság. Ott van az, hogy idegen földön az ember nem ismeri a szokásokat, és benne van az is, hogy az ember egyedül van. Persze ez nem pusztaság.

Tudjuk azt, hogy az ember sokféleképpen lehet egyedül. Úgy is, hogy fizikailag egyedül van, de úgy is, hogy sok ember veszi körül, akik között mégis valahogyan kilóg a sorból. Azt érzi, hogy bár sokan vesznek körül, mégis egyedül vagyok. És azt is megfigyelhetjük, hogy sokszor rendezett és szép körülmények között is hiányérzet lehet bennünk. Még egy olyan gazdag helyen is, mint Svédország. Hiányérzet, amit Jákób a maga egyszerűségében, és ebben a történetben olyan szívhez szólóan olvasunk.

De Jákób ott a kietlenben otthon-morzását találta. Mert az Isten közelségét élte meg. És az Isten közelségében, azokban a bátorító szavakban, amelyeket álmában láthatott és hallhatott, azokban az Isten közelségéből ő erőt kapott és ígéretet kapott, és ez az ígéret vitte őt tovább. És én azt gondolom, hogy itt sem kell sokáig magyarázzuk a kapcsolódó pontot, mert erőforrássá lehet az Istennel való találkozás.

Egy gyönyörű templomban vagyunk együtt, ahol van egy külön kápolna, ahol a mártíroknak állítottak emléket. Huszadik századi mártíroknak; nem a régi klasszikus korból, amikor a mártírokról följegyezték, hogy az ő vérük magvetés. Mert sokan haltak halált azért, mert hittel a Krisztus ügyét képviselték, hirdették.

A történelmünkön végig tekintve azt láthatjuk, hogy a mártíroknak a sora szinte végtelen. A Jézus tanítványi körétől kezdődően tulajdonképpen napjainkig számos ember adta az életét, egyrészt a Krisztus ügyéért, vagy éppen a földi hazájában fontos otthon miatti kötődésért, mert igaz ügyekért, fontos ügyekért síkraszállt. Amikor magyar szentekre vagy mártírokra gondolunk, akkor természetesen a magyarság hitre juttatásának időszakától kezdve ugyancsak a napjainkig találhatunk magyar mártírokat is. Gellér püspöktől kezdve, vagy akár hogyha arra gondolunk, hogy protestánsokként visszaemlékezünk a reformáció indulásának korára, amikor Magyarországon úgy szerették volna útját állni a protestáns evangéliumi bibliai hitnek, hogy nagyon korán olyan törvényeket hoztak, amelyek el akarták lehetetleníteni az evangélium útját. És mégis voltak bátor emberek akik hittel, meggyőződéssel az élet beszédét hirdették, és bizony nem keveset az akkori szigorú törvények alapján megégették ezért. Van akiknek a nevét is ismerjük. És van számtalan, névtelen mártír ebből a korból.

Az istentisztelet előtt találkoztunk dékán úrral, s pár szót beszélgettünk a mártírokról, a mártírok kápolnijában, ahol majd egy koszorút is elhelyezünk. Ő elmondta azt, hogy van sok üres tábla, ahol nincsenek nevek. De gondolunk azokra, akiknek vagy nem ismerjük a nevét, vagy akiket föl se lehet sorolni, hiszen a mártírok sora olyan hosszú. Én elmondtam azt, hogy pár hét múlva Magyarországon a mi egyházunk egyik legszörnyűbb történelmi eseményére emlékezünk majd Csepregen a testvéregyházak képviselőivel együtt, ahol a mi történelmünknek a legvéresebb drámája zajlott le, ahol annakidején az evangélikusok lelki centruma volt, lelkészképző intézet működött, több templomuk volt. És egy rajtaütésszerű támadást indítottak ellenük, mert protestánsok, evangélikusok voltak, és ott a templomban és a templom környékén több mint 1200 ember halt meg. A gyülekezet lelkészével együtt. A lelkész nevét is ismerjük, és ami számomra a közelmúlt kutatásainak legdöbbenetesebb élménye volt, hogy a rokonságomhoz tartozott. Az egyik fölmenőmnek a testvére. Úgy hívják őt, hogy Zvonarics Imre.

Sorolhatnánk a mártíroknak a hosszú-hosszú sorát, és természetesen itt ebben a kápolnában nem csupán a régi otthoni Kárpát-medencei mártírokra szeretnénk emlékezni, hanem mindenkire. Említhetnénk akár a gályarabokat vagy sok-sok mindenki mást, de itt szeretném megemlíteni név szerint Sass Kálmán nevét, akinek a magyar mártírok képviselőjében van helye, aki a huszadik század mártírja, erdélyi református lelkészként, és természetesen ő képviseli a magyarokat és a magyar mártírok egész sokaságát. És amikor a magyar mártírokért is elhelyezünk egy koszorút, akkor őrá is szeretettel gondolunk és másokra, akiknek Isten ügye és a hazánk ügye is olyan fontos volt, hogy vérüket és életüket adták érte. És tudom azt is, és ezzel fejezem ezt a blokkot be, hogy ez a templom, ez az ősi gyönyörű püspöki központ és tényleg szemet gyönyörködtető és lelket emelő szép temető azért is kedves a Skandináviában élő magyaroknak, mert éppen itt, a mártírok emlékhelyén van egy magyar név. És amikor rátaláltak az itt élő testvérek, Sebestyén Gábor főfelügyelő úr vezetésével, mintha

otthonra találtak volna, mert egy otthon-morzsa az ember lelkét fölmelegíti, erőt ad a küzdelemhez, erőt ad az élethez. És én azt kívánom, hogy ez így legyen itt tovább is.

A másik fókusz a mai megemlékező és hálaadó istentiszteletünknek, hogy hálát adunk a svédországi magyar protestáns egyházak közösségéért, az itt folyó munkáért, amely tényleg a térképen megnézve hogy mekkora területen folyik itt a szolgálat 13 gyülekezetben, csak az elismerés szavát fogalmazhatjuk meg valamennyi itt szolgáló lelkész hűségese szolgálatáért, akik az autókat nem kímélve járkák a hosszú, sok száz és ezer kilométeres utakat, hogy az evangélium szavával magyar nyelven szolgálhassanak az itt élőknek. És nyilván most a leköszönő, nyugdíjba vonuló és a megérdemelt pihenésére induló lelkésztársra és testvére különösen is gondolunk távollétében is, Molnár-Veress Pál lelkészkollegánkra és testvérünkre. Mert ez a szolgálat, itt a távolban az óhazától – hogy így fogalmazzak – különösen is fontos és hangsúlyos. Hiszen amikor egy lelkész útra kel, hogy a sokszáz kilométerre lévő kicsi maroknyi magyar gyülekezetben magyar nyelven ígét hirdessen, akkor ezzel tulajdonképpen egy kis otthon-morzását visz a lelkész is, hogy magyarul hallhatják a prédikációt, magyarul imádkozhatnak, magyarul énekelhetnek, hogy olyan régi emlékeket cserélhetnek ki és fedezhetnek fel közös ismerősöket, ami pótolhatatlan fontosságú volt. Isten áldja meg az elvégzett szolgálatot, munkát, és kívánok én magam is innen a prédikáció közepéről is Molnár-Veress Pál testvérünknek hosszú és békés nyugdíjas éveket, és Isten áldása kísérje őt további útján, további szolgálatában.

És természetesen a szolgálatba indulóra is megkülönböztetett figyelemmel gondolunk, és imádságban szeretnénk őt kísérni, indítani, és szolgálatát figyelni továbbra is. Hiszen ahogy a leköszönő lelkéssel kapcsolatban elmondtam, hogy milyen nehéz szolgálat volt, nyilván a szolgálatba lépő lelkészre is ez a nehéz szolgálat vár. De nagyon fontos szolgálat ez! Nagyon fontos, hogy ezek az otthon-morzások eljussanak minél több itt élő testvérehez. Mert ezeknek az otthon-morzásoknak, mint a bibliai történetben, erőt adó jelentőségük van. Az a közösség, amelyet ápolhatunk, építhetünk Isten ígéje körül, az embereket felemelheti, az embereknek a mindennapjait ünneppé teheti. És ilyen értelemben a fáradtság, amit az odaérkezésért, az alkalmak megtartásáért tenni kell, nem szabad semmiképpen lebecsülni sem, de szükséges hogy meghozzák azokat a szolgálattelvők, akik ezt a nehéz munkát vállalják.

A beiktatási alkalmaknak mindig két része van. Egyrészt áldást kérünk a szolgálatba indulóra, de van egy olyan része is, hogy egymás figyelmébe és szeretetébe ajánljuk a gyülekezetnek a lelkészt, a lelkésznek a gyülekezetet. Nagyon fontos, hogy egy egészséges lelki, testvéri kapcsolat alakuljon ki. Hiszen otthoni morzsákat, erőt adó eledelt visz a lelkész, amikor az élet beszédét hirdeti, amikor az élet kenyerét és italát oszthatja a szentségben, amikor a vigasztalás ígét hirdetheti a szomorú órákon, temetéseken, és nem tehetünk mást, és nem is akarunk mást tenni, mint Istvánt így ajánljuk a gyülekezet figyelmébe, szeretetébe, és imádsággal indítjuk a szolgálatba, hogy az Úr áldása kísérje őt szeretteivel együtt. Így áldjon meg bennünket a mindenható Isten, aki Jézus Krisztusban megnyitotta a legfontosabb otthont, hogy bárhol élünk is a földön, a mi utunkon mindig az ő közelségében megtapasztalhassuk az igazi otthon-élményt, amikor majd aztán egykor az Ő örök országában megtapasztalhatjuk a teljes közösséget vele. Ámen

BEKÖSZÖNŐ BESZÉD

„Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” - Zsid. 13,8

Urunk áldj meg minket igéddel, a te igéd igazság! – Ámen

Főtisztelendő Püspök úr!

Kedves jelenlévő és istentiszteletünkhöz a technika által kapcsolódó Gyülekezet!
Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Ez az óra a svédországi magyar protestáns gyülekezetek életében és az én személyes életemben is jelentős változás, fontos esemény és ünnepi alkalom. Ünnepi alkalom akkor is, ha az élet kikényszerítette és úgy rendezte, hogy az eltervezett keretek helyett, istentiszteletünk most inkább csendes megállás és hálaadás legyen. Hálaadás a nyugalomba vonult Molnár-Veress Pál három évtizedes, örömmel és megpróbáltatásokkal is kísért hűséges lelkipásztori szolgálataért és az Északi végekre került magyarság nemzeti öntudatának tántoríthatatlan erősítéséért. Ez az alkalom lezár és megnyit, befejezést és kezdést is jelent egyszerre.

Maga ez a tény is jelzi, hogy van folytatás és van remélt jövő, hiszen nem légüres térbe, nem szántatlan ugarra lépek, hanem olyan szolgálati helyre érkeztem, ahol az előttem jártak magvetése máig érződik.

Glatz József, Koltai Rezső és Molnár-Veress Pál lelkészek utódjaként olyan ösvényre léphetek, amely nem feltöretlen és nem járatlan út. Megterhelt és több szempontból is nehéz időszakban lépek erre az útra. Személyes élethelyzetem valamint a megváltozott körülmények miatt Pál apostol szavaival élve „kívül harcok, belül félelmek” vesznek körül, sok bizonytalansággal és gyarló emberi aggodalommal. Ebben a helyzetben és órában tekintetem tovasiklik a múlandóság határai fölött és különösképpen is egy változatlan szilárd alapot keres és remél. Ezért most sem akarok mást szólni és másról szólni, mint amiről, és akiről szoltam köztetek ideérkezésemtől kezdve. Arról, aki a változások világában is változatlan, arról a Jézus Krisztusról, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Ha pedig ugyanaz, akkor változatlanul érvényes mindaz, amit szólt és cselekedett az emberért. Ha változatlan, akkor okunk van hinni, hogy az Ő szava ma is élő és ható, ma is emberi életeket átfórnálni képes erő. Olyan erő, mely nem függ aktuális rendszerektől, pillanatnyi felkapott eszméktől, jövő-menő igazságoktól, gyorsan elmúló és tovatűnő elméletektől.

Ha változatlan, akkor az volt a múltban is. Erőnek, belső békének és reménynek örök forrásaként motivált embereket. Nem állnék most itt, ha nem így lenne! Ő inspirálta azokat a magyar testvéreinket, akik Svédországba, egy új hazába, új életterbe érkezve az 1900-as évek derekától fontosnak tartották az Örökkévalóhoz tartozásukat, fontosnak tartották, hogy gyülekezetekbe szerveződve a hitüket megtartsák és megvallják, keresve és erősítve egymással és az Örökkévalóval való kapcsolatot. Fontosnak tartották mindezt anyanyelvükön tenni, ezzel magyar identitásuknak nem csak megőrzését és ápolását, hanem aktív megélését is erősíteni.

Ha Jézus változatlan, akkor a jelenben is szólnak hozzánk biztató szavai: íme, jöjjetek énhozzám, mindnyájan akik megfáradtatok, terheket hordoztok, és én megnyugvást adok néktek. Vajon oda megyünk-e, vagy keressük a szalmaláng életű bánatfelejtés pótszereit és pótcselekvéseit? Vajon megtaláljuk-e Őt, mint a megnyugvásnak és békességnek a forrását? Miként Augustinus írja, - „mert nyugtalan a mi szívünk, míg benned meg nem nyugszik Urunk”. Amikor bánatodban, fájdalomadban, veszteségedben nem vigasztalnak emberi szavak és jól ismert panelmondatok, amikor a szenvedés időtlennek tűnik, akkor a fájdalomadra gyógyír, elgyötört lelkedre balzsam is csak az időfeleltetésből, a változatlantól várható és remélhető.

Ő nem fog rádtörni, nem tolaodó, nem sértő és nem tapintatlan. Nem méricskél, és nem szab feltételeket. Olyan, mint a fia elé futó és őt átölelő Atya, aki nem tett szemrehányást, nem kérdegetett, hanem egyszerűen végtelenül boldog volt, hogy elveszettnek hitt fia hazatért. Igen testvéreim, ha Jézus változatlan, akkor ez felbátorít és biztat minket, hogy a benne kapott kegyelem és vigasztalás is változatlan.

Meggyőződése, hogy nekünk a változó világban e változatlan krisztusi értékrendet kell hirdetnünk, megélnünk és ahhoz tántoríthatatlanul ragaszkodnunk. Azt a szabadságot, amelyben élhetünk, a krisztusi tanítás követésére kell használnunk. Mert a keresztény szabadság alapja: a belső döntés szabadsága és az abból fakadó cselekvés szabadsága.

Kedves Testvéreim! Egyáltalán nem természetes és nem magától értődő ez a szabadság. Mai ünnepi alkalmunkon gondolunk azokra, akik a múltban nem élhették meg szabadon a keresztény hitüket. Ugyanakkor nem révedhetünk csupán a múltba és figyelmünket nem kerülheti el, hogy keresztények milliói vannak világszerte napjainkban is kitéve a fenyegetettségnek, hátrányos megkülönböztetésnek, sőt a vértanúságnak is. Miközben imádkozunk őértük, vajon hálát adunk-e azért a szabadságért, melyben mi megélhetjük, illetve megélhetnénk keresztény hitünket. Hitvalló-e a mi hálaadásunk vagy igazodik a korszellem aktuális elvárásaihoz?

„Az a teológia, amely a korszellemmel házasodik, hamar megözyvegyül” fogalmazza meg frappánsan Jörgen Moltmann kortárs teológus. Értelmezzük ezt tágabban és tegyük hozzá, hogy a mindig igazodó, lakáj lelkű kereszténység felhígítja, és ezáltal meghamisítja az evangéliumi, krisztusi értéket és igazságot. Az, hogy szeretnénk evangéliumi szeretettel forgolódni a társadalomban, a világban, soha nem jelenthet önfeladást. Én ebben a szellemben szeretnék az evangélium hírnöke lenni köztetek.

Jaj, nektek, ha minden ember jót mond rólatok - olvassuk Lukács evangéliumában Jézus szavait. Jaj nekem, az Úr szolgálójának, ha simulékonysággal elsősorban emberek tetszését keresném és nem az Örökkévaló szavát hirdetném, hogy azzal ébresszek a lelki álmoból, hogy vigasztaljak és a hitben erősítsek. Illúziók nélkül, de hitből fakadó reménységgel úgy szeretnék szolgálni köztetek, mint aki lábával a földön jár, de szemével az égbe néz és annak az Úrnak akar megfelelni, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Kedves testvéreim! Egy régi, gyermekkori élménnyel szeretném zárni beköszönő beszédemet. Máig emlékezetes számomra, amikor kisgyerekként a házunk udvarán találtam egy eltört tükördarabkát és felfedeztem, hogy általa „befoghatom” a nap sugarát és szabadon tükrözhetem azt olyan helyekre is, ahova egyébként soha nem tud besütni a nap. Olyan helyekre, melyek egyébként mindig árnyékban maradnak. Azt remélem, hogy a svédországi szolgálatomban egy kicsiny törött tükördarabka lehetek. Tükördarab, mely által továbbadhatom, továbbtükrözhetem az Örökkévaló kegyelmét és Jézus Krisztusban adott megváltó szeretetét. Azét a Jézus Krisztusét, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Köszönöm a bizalmat, mellyel fogadtatok és lelkészetekké meghívtatok! Többször hallottam: szép, de nehéz szolgálat vár rám. Szeretném hozzá tenni: a gyülekezetekre is és mindenkire, aki a svédországi magyar közösségért felelősséget hordoz és vállal. Nekünk csak összefogásban, ökumenikus elkötelezettségben és evangéliumi emelkedettségben van esélyünk hiteles és vonzó közösségnek lennünk.

A holnapi nappal az Adventi időbe érkezünk, mely várhatóan ez évben a megszokottnál csendesebb és visszafogottabb lesz. Igen, az élet most visszahúzódnásra kényszerít bennünket, melyben a belső világunkra való figyelem hangsúlyosabbá válhat a korábbiánál. Ez az új élethelyzet megmutatja törekenységünket és esendőségünket. Sok minden felértékelődik, amit korábban természetesnek és magától értetődőnek vettünk. Talán elkezdjük jobban értékelni az emberi kapcsolatoknak és bizalomnak a gesztusát. Talán elkezdjük jobban értékelni azt a közeledőt, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Ő segítsen minket, hogy szavának engedelmeskedve éljünk a világban, ezen a helyen, a svédországi magyar közösségeinkben! Ő vezessen és áldjon meg minket! Ámen

/Dr. Pöcze István lelkész beköszönő beszéde, melyet elmondott a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség lelkészi állásába való beiktatásakor Svédországban, a Strängnäs-i dómtemplomban 2020. november 28-án./

EMLÉKEZÉS, HÁLAADÁS, KÖSZÖNET ÉS ÁLDÁSKÉRÉS

Dr. Sebestyén Gábor, a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség országos főfelügyelője, a Szent György lovagrend skandináviai nagypriorja a Lovagrend nevében immár 12. éve helyez el koszorút a strängnási Mártyírok Kápolnájában Sass Kálmán egykori érmihályfalvi református lelképásztor emlékére. Az Új Kéve 2008 decemberi számában így emlékezik vissza az emlékhely felfedezéséről: Erre véletlenül bukkantam rá egyik „felfedező utam” során, 2006-ban, amikor családommal együtt meglátogattuk a strängnási katedrálisat. A gótikus dómtemplom bal oldalhajójából nyíló kápolna, a „Martyrernas kapell” már a neve miatt is felkeltette érdeklődésünket. A kápolnában az oltár jobb és bal oldalán egy-egy nagy, bronzból készült négyszögű tábla áll, több téglalap alakú kisebb táblából összerakva. A kisebb táblák egy részén nevek és évszámok vannak feltüntetve, de több tábla üresen áll. Az egyik táblán meglepetéssel fedeztük fel Sass Kálmán nevét, alatta az ország megnevezését, ahol mártírhalt: Rumánién, valamint az elhalálozás dátumát: 1958. december 2.

Az idei emlékestisztelet további két programponntal bővült: a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség 31 évi szolgálat után búcsút vett nyugdíjba vonuló lelkészétől, Molnár-Veress Páltól, ugyanakkor utódát, dr. Pócze István megválasztott lelkészt Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke iktatta be hivatalába. Az emlékestisztelet alatt három díszes oklevél került átadásra: Az első egy köszöntő/gratuláció a strängnási püspökség alapításának 900. évfordulójára amelyet Sebestyén Gábor adott át rövid köszöntő beszéd és az oklevél felolvasása után az emlékestiszteletet megnyitó Christofer Lundgren strängnási prepostnak.

A második Dr Pócze Istvánnak szól lelkészi állásába való beiktatása alkalmából, amelyet ugyancsak Sebestyén Gábor adott nyújtott át, a harmadik Molnár-Veress Pál 31 éves szolgálatának állít emléket.

Az oklevelek Visegrádon készültek, merített papíron, díszes irattartóban elhelyezve, lovag Cseke László, a Szent-György lovagrend kancellárja segítségével.

MÜLLER ADRIEN NAGYKÖVET ÜZENETE STRÄNGNÄS, 2020. NOVEMBER 28.

Tisztelt Magyar Közösség, Tisztelt Szemerei János Püspök Úr!
Tisztelt Molnár-Veress Pál Lelkész Úr! Tisztelt Pöcze István Lelkész Úr!

Szeretettel küldöm Önöknek ezen az ünnepi istentiszteleten üzenetemet.

Ez a tizenkettedik év, hogy december 2-a körül a gyönyörű strängnási dómban megtartják a mártírok istentiszteletét, a svédországi magyarok protestáns közösségének ünnepi összefoglalóját. Amikor 12 évvel ezelőtt az első ilyen alkalom volt, talán még nem is gondolták, hogy ebből olyan szép és erős hagyomány lesz, hogy azt még egy ilyen furcsa év mint a 2020-as, sem tudja megtörni. Magyarország nagykövetségként gratulálok ehhez! Remélem, hogy sokan követik az istentiszteletet a technika adta lehetőségen keresztül az otthoniakból és köszönet a közösség vezetőinek, hogy ezt megteremtették.

Sajnos nem személyesen, hanem ebben az üzenetben szeretném kifejezni nagyrabecsülésemet az erős és összetartó, egymás segítő, a haza iránt elkötelezett svédországi magyar protestáns közösségnek és a magyarságukat őrző svédországi magyar diaszpórának.

Az idei mártírok istentisztelete több szempontból is különleges évben történik.

Az idén 100 éve, hogy az 1920-as trianoni szerződés megszületett. A trianoni diktátum a magyarságnak okozott tragédiája szóban talán kifejezhető, érzésekben és személyes sorsokban azonban biztosan nem. 1920-ban Magyarország területének kétharmadát elveszítette és tizből három magyar idegen országban találta magát. Ennek feldolgozása történelmi távlatokban is emberpróbáló, ha nem lehetetlen feladat.

Önök között sokan vannak, akik az anyaországból érkeztek Svédországba, de legalább annyian, akik a trianoni elszakított területekről, és a sors fintora folytán magyarságukat talán először itt, Svédországban tudták teljesen szabadon és korlátok nélkül megélni. Önök közül sokan egyszerre tartoznak a határontúli magyarsághoz és a nyugati diaszpóra magyarságához, olyan összetett életutat jártak be, amit svéd szomszédjaik minden bizonnyal elképzelni sem tudnak.

Magyarországon 2020 a nemzeti összetartozás éve. Azt üzeni, hogy bármit is írt a történelem, mivel magyarnak születünk, magyarként egyek vagyunk. A magyarság jövője rajtunk múlik. Annak alakítói mi vagyunk. Személyes és közösségi felelősséggel. A diaszpórában élők esetében ez különösen értékes és fontos feladat. Minden olyan törekvésük, tevékenységük, ami a magyarságot a távolban is megtartja és összetartja, tiszteletet és köszönetet érdemel. Az anyaország igyekszik segíteni a diaszpórában élő magyarságot identitásuk, nyelvük, kultúrájuk megőrzésében, a jövő generációjának való átadásában. De a megvalósítás elsősorban Önökön múlik: a lelkesedésükön, a kitartásukon. A svédországi magyar szervezetek példaértékűek. A Svédországi Magyar Protestáns Közösség pedig még ebben is élen jár. Nincs jobb példa erre, minthogy ma, egy világhírű közepén, a távolból, de mégis együtt vagyunk.

A 2020-as év a svéd-magyar kapcsolatok centenáriumi évét is elhozta. 1920. november 12-én ismerte el Svédország az I. világháborút követő Magyarországot. Az elmúlt 100 évben Európa és országaink is sok mindent megélték. Hosszú út vezetett idáig, hogy megelégedéssel és örömmel kimondjuk, mindkét ország a demokratikus európai országok közösségébe tartozik, ahol erős önrendelkezés mellett polgáraink maguk döntenek sorsokról, (de ahol egyben szorosan együttműködünk és együtt dolgozunk egy stabil, békés és virágzó jövő érdekében.) A svéd-magyar kapcsolatoknak fontos pillére a svédországi magyarság. Önök mindannyian értékei a svéd társadalomnak is.

A két kerek évforduló mellett az Önök szempontjából a mai istentisztelet minden bizonnyal mégis azért valami más miatt olyan különleges. Évtizedeken át a svédországi protestáns és gyakran nemcsak protestáns, hanem minden keresztény hívő lelki gondozását egy olyan csodálatos ember szolgálta, mint Molnár-Veress Pál lelkész úr. Sok-sok év kitartó, lelkes, fáradhatatlan szolgálata után fájó szívvel, de el kell fogadnunk, hogy lelkész úr úgy döntött, hogy a stafétát átadja és visszatér Magyarországra. Molnár-Veress Pál lelkész úr fogalommal vált nemcsak a svédországi, hanem az egész észak-európai keresztény közösségben. Munkáját és erőfeszítéseit a diaszpóra magyarság összetartásában, a magyar nemzeti identitás ápolásában és erősítésében Magyarországon is nagyra értékelik és becsülik, amit Áder János köztársasági elnök úr 2017-ben részére adott állami kitüntetése is bizonyít. Molnár-Veress Pál tanításaira, mély üzeneteire, tiszta hangjára, öblös orgánumára, meleg mosolyára, erős és barátságos ölelésére mindannyian mindig szívesen gondolunk. Biztos vagyok benne, hogy sokan várjuk, hogy őt Magyarországon majd viszontlássuk.

Kedves Pali! A köszönet és tisztelet mellett sok boldogságot, örömet, jó egészséget kívánok neked és kedves feleségednek, Enikőnek. Amit ti tettetek a svédországi közösségért mindig itt marad, arra ez a közösség – biztos vagyok benne hogy – vigyázni fog.

Egyben szívből köszöntöm Pöcze István lelkész urat svédországi hivatalába beiktatása alkalmából. Csodálatos, hogy Pöcze lelkész urat Szemerei János a nyugat-magyarországi evangélikusok püspöke iktatja be ma hivatalába. Szemerei püspök úr abból az egyházkerületből érkezett, ahol Pöcze István magyarországi otthona is van. Felemelő és a helyi közösség szempontjából reményt keltő, hogy Pöcze István lelkész úr elvállalta a svédországi magyar protestánsok terelgetését. Biztos vagyok benne, hogy otthagyni a hazát és Magyarországról elköltözni Svédországba összetett döntési folyamat volt. De abban is biztos vagyok, hogy ebben segített az a tudat, mennyire szükség van rá itt északon, mennyire várják őt és mennyire megszerették őt az elmúlt két évben a svédországi magyarok. A szolgálatkészt döntéséért cserébe egy lelkes, összetartó közösség lelki gondozásának állhat ő az élére, ami földrajzi kiterjedésének nagyságában példa nélküli. Lelkész úr eddigi pályája, kiemelkedő munkája, tudományos tevékenysége, tapasztalatai nagyszerűen fogják gazdagítani a svédországi magyar protestánsokat. Pöcze István lelkész úrnak a családom és a magam nevében is sok erőt, jó egészséget kívánok, boldogságot és örömet munkájában. A magyar közösségtől pedig azt kérem, hogy szeressék és segítsék az új lelkészüket, töltsék el Önöket büszkeség és melegség, hogy egy ilyen nagyszerű ember vezeti Önöket hitükben.

Advent első vasárnapja holnap lesz. Ugyan furcsa időket élünk, amihez mindannyiunknak alkalmazkodni kell, de ezek a furcsa idők sem gátolnak minket abban, hogy bizakodóan tekintünk előre.

Kívánok mindenkinek boldog ünnepi készülődést!

dr. Müller Adrien
Magyarország stockholmi nagykövete

Fogadás Magyarország nagykövetségének stockholmi rezidenciáján. Balról jobbra: Sebestyén Gábor országos főfelügyelő, Adami Mária püspöki asszisztens, Nagy Attila, a nagykövet asszony férje, Müller Adrien, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Pöcze Barnabás teológus, Szemerei János, a Magyarországi Evangélikus Egyház nyugati (dunántúli) egyházkerületének püspöke, Pöcze István, evangélikus lelkész, a SMAPEK újonnan beiktatott lelkésze.

MOST BÚCSÚMAT VESZEM

*Tisztelt Egyházi és Világi Méltóságok!
Kedves Gyülekezeti Tagjaink!
Szeretett Barátaim!*

Nemzedékek váltásának idejét szoktuk emberöltőnek mondani; amúgy 25-35 évet, mely alatt a gyermekek felnőnek és maguk is szülőkorba lépnek. Ahogy a varrásban az öltések, úgy öltődnek egymásba emberéletek és sorsok, együtt alkotva egy közösség történelmét, korát.

Az én korosztályom, még otthon, utolérte az első és második világháborút megjártak nemzedékét, s Nyugaton telibe találta a diaszpóra 56-os menekültjeinek még életerős, de már idősebb korba hajló, búcsúzó tagjait.

S most rajtunk a sor. A megszámlálhatóság, a termés betakarításáé. És itt az ideje az örökség átadásának, a hagyatkozásoknak és intelmeknek, végül a búcsúzásnak is.

Időnk rövid, s ezért most nem a helyek, időpontok, tettek, adatok felsorolása következne, hanem egy rövid megállapítás.

Strängnäs sokunk számára egy megkerülhetetlen, fontos hely. Az akár a vértanúhalálig tartó áldozatvállalás mementója. Azokra emlékeztek, akik előttünk jártak és taposták ki az idegenben is megtartó hit útját.

Bízom egyházi közösségünk világi elnökének, országos főfelügyelőjének és az Egyháztanács tagjainak bölcsességében, midőn a világjárvány ellenére a strängnási rendezvény megtartása mellett döntöttek, ugyanakkor fájdalom, hogy a jól ismert objektív okok miatt magam most nem lehetek közöttetek.

Köszönöm Szemerei János püspök úrnak, hogy jelenlétével erősíti bennünk azt a tudatot, hogy a hazai egyházak nem hagyják magukra a világszörványba került tagjaikat, hanem szolgálattévőket küldenek közénk a lelkek ápolására.

Bízom nemzetünk Északra sodródott hívő nyájában, sok próbát kiállt itteni vezetőiben. Bízom a Mindenhatóban, hogy megtartó kegyelmét reánk árasztva jövőnket biztosítottak tudhatjuk.

Szolgatársam, Dr. Pócze István evangélikus lelkész számára kívánom, hogy a mai eseményre, ünnepi beiktatására gondolva mindig jussanak eszébe azok az elődök, lelkészek, gyülekezeti munkások, áldozatot hozók, hitükről cselekedeteikkel bizonyosságot tevő százak és ezrek, akik évtizedeken át éltették, ápták, gyarapították, imádságos lélekkel nap mint nap Isten elé tárták önmaguk és az órájuk bizottak sorsát. Ónélkülük rég elvesztünk volna mind.

Ha valóságosan nem is, de lélekben mindenestől közöttetek lévén, hálátelt szívvel tudok megállni e mér-földkőnél, és hálát adok Istennek, hogy életem útját egykor hozzátok, közétek vezette, s különösen azt, hogy hosszú vándorutam után kezemet fogva lépteimet haza egyengette. Szívükről köszönöm meg mindazt, amit gyülekezeteinkről, tisztségviselőinktől, jóakaróinktól, Mindanniatoktól kaptam sok évtizedes közöttetek való szolgálatom során.

Isten további áldását, megtartó kegyelmét kérve, szeretettel és barátsággal öllek Mindanniatokat,

*nyugalomba vonult lelkipásztorotok,
Molnár-Veress Pál*

NEHÉZ SZAVAKAT TALÁLNI

Drága barátom, Pali! Nagyon furcsa körülmények között tartjuk ezt az emlékestiszteletet, és az a megtisztelő feladat jutott nekem osztályrészül, hogy szóljak néhány szót a te általad fémjelzett 31 évi szolgálatodról. Valahogy megilletődve úgy állok én most itten, olyan gondolatokkal, mint ami Petőfi Sándort is foglalkoztatta, amikor döcögő szekéren azon gondolkodott, hogyan fogja szólítani rég nem látott édesanyját. És amikor a kisszobába toppant, nem voltak szavak, csak egymásba borultak. Nehéz szavakat találni. Én is egész héten gondolkodtam nagyon szép szavakat mondani, mégsem tudom kifejezni azt a sok szeretetet, amit gyülekezeteinkről kaptál és kapsz, remélem éreztél, hiszen a szívünkbe zártunk. Te voltál a mi papunk. Ha csak azt nézzük, hogy a gyülekezeti tagjaink hogyan szólítottak téged, ami nekik a legkedvesebb volt, persze volt hivatalosan is hogy lelkészünk, a pap, Molnár-Veress Pál, de a legtöbbször: *a mi lelkészünk, a mi papunk*, vagy a katolikus híveink úgy szólítottak, hogy *plébános úr*, hiszen nekik ez volt a legkedvesebb megszólítás, és ők nem istentiszteletre jártak, hanem misére, nekik az teljesen érthető volt, hogy azt kapják, mint a misén, vagy sokan *atyának neveztek*.

De ezek mellett nem tudom kiértékelni és felsorolni azt a hihetetlen nagy munkát, amit végeztél, ha csak azt nem emelem ki, hogy amikor elkezdted, hét gyülekezetből állt gyülekezeti közösségünk, és most 13 gyülekezetből áll, és te hozzákapcsoltál még két gyülekezetet Finnországban és egyet Észtországban. Óriási munkát végeztél csak ezzel is. Vagy hogy az Új Kéve folyóiratunkat a legnívósabb, a diaszpórában megjelenő magyar egyházi kulturális lappá emeltem. De hol van aki zengné tetteid Arany János szavai szerint, mert hosszú-hosszú órákba telne amíg el tudnánk mindezt mondani. De jómagam részéről én csak azt a hihetetlen hivatáséretet és hivatástudatot tudom kiemelni, ami rád jellemző volt. Neked küldetésed van, neked ezt tenni kell, és legyőzve a test fáradtságát, amire te soha nem panaszkodtál, mindig, minden hétvégén négy helyen, sőt egy alkalommal öt helyen tartottad az istentiszteletet, és figyelembe véve a svédországi útviszonyokat, többszáz kilométer választ el egy-egy gyülekezetet egymástól. Fáradhatatlanul, mindég frissen indultál el, megtartottad az istentiszteletet, az emberekkel tudtál kedvesen beszélgetni, utána ismét sebtébe egy szendvicset megéve, továbbmentél többszáz kilométert és ugyanazt meg kellett ismételned, idegen helyen aludni, és másnap ugyanezt megtenni, kétszer. Ezt csak akkor tudtam felfogni jómagam is, amikor veled néhányszor elmentem egy-egy ilyen istentiszteleti körútra. Nagyon kimerített, pedig az én szerepem eltörpült, hiszen csak éppen néhány kedves szót kellett szóljak a gyülekezetekhez, hogy én is vagyok, de a te utánozhatatlanul, mély orgánussal elmondott, kisugárzással prédikáltál, mert az igehirdetés minőségéből nem engedél semmit; az mindég tökéletes kellett legyen, ebben nem ismertél határt. Ezt mi nagyon fogjuk sajnálni, és nagyon sajnáljuk azt, hogy nem vagy közöttünk. Természetesen meg kell említenem, hogy munkádban segítettek nem csak az egyházi közösségünknek a tisztségviselői, hanem melletted állt feleséged Enikő, akinek a munkája rányomta a bélyegét Tångagärdei gyülekezeti otthonunkra. Az azért otthon, mert valóban otthonnak néz ki. Korábban egy gyülekező hely volt, gyülekezőknek a helye, de otthonossá tette, s ne felejtse el, a ti különböző tulajdonságaitok nem ellentmondanak egymásnak, hanem egymást kiegészítik. Így voltatok ti erősek.

Kedves Pali, szeretném a befejezés előtt ismét úgy megszorítani a kezéd, és egy baráti öleléssel köszönjek el, mint ahogy annakidején egy-egy sikeres esemény lezárása után fogtunk kezét, öleltük meg egymást, sok szó nélkül, mélyen egymás szemébe nézve, többet mondott, mint akármilyen szavak. Isten áldjon meg, s vezessen utadon, nyugdíjas korban, mi a szívünkbe zártunk hosszú időre.

*Dr. Sebestyén Gábor országos főfelügyelő
Strängnäsben elmondott búcsúszavai*

EICHHARDT SÁNDOR BARÁTI SZAVAI

Kedves Pali!

Mint a SMAPEK egyik alapító tagja, hálát adok a Jó Istennek, hogy 31 évvel ezelőtt megismerhettelek. Kezdem azzal, hogy szüleim istenfélő, templomba járó, magyar embernek neveltek. Hosszú életem során sok lelkészt, plébánost, püspököt hallottam prédikálni, ígét hirdetni, de közülük, egyikük szavai sem érintették meg úgy lelkemet, mint a Te beszéded. Mert bármely ígét, idézetet is választottál a Szentírásból, lehetett az a „Kánai menyegző” vagy a „Tékozló fiú” példája, az azt követő szószéki beszédedbe beleszóttél utalásokat, tudtál finom párhuzamot vonni a 2000 évvel ezelőtti bibliai események és a hazánkat és magyarságunkat érintő mai kérdések, az elszakított területeken élő honfitársaink kiszolgáltatottsága, vagy a trianoni békediktátum igazságtalanságai között.

Lehet, egyesek azt mondják, hogy egy pap imádkozzon, és ne politizáljon, de én úgy érzem, hogy számunkra, itt az emigrációban és szórványban élő gyülekezetek tagjainak, ez csak egy finom figyelmeztetés volt hovatarozásunkról.

Ha szabad azt mondanom, ez a lelkipásztor és gyülekezeti tag közötti ismeretség kettőnk között, idővel elmélyült, és igazi, baráti kapcsolattá fejlődött. Ezt alátámasztja a néha Tångagárdén, a nálatok négyesben vagy szűk baráti körben eltöltött kedves idő, vagy előfordult, hogy a Helsingborgi és Malmöi istentiszteletek után nálunk szálattok meg és pár órát jó hangulatban együtt tölthettünk.

A forradalom 50 éves évfordulója után több írásom is megjelent az Új Kévében, az ezekkel kapcsolatos kérdések is közelebb hoztak egymáshoz minket. Nem beszélve a Sebestyén Gábor és Általad szervezett csiksomlyói zárándoklatokkal kapcsolatos bukovinai és erdélyi körutakról, ahol az utazás alatt Te egyháztörténeti dolgokról, templomok történeteiről beszéltél, míg Gábor pedig ízes erdélyi, székely anekdotákkal szórakoztatta az utasokat, s amely programba néha én is belekontárkodtam egy-egy vers elmondásával.

S mikor a sors összehozott Marival, második feleséggel, derült ki, hogy mindketten marosvásárhelyiek vagytok. Bár otthon nem ismertétek egymást, de Mari, mint fiatalasszony, emlékezett az evangélikus paplak ablakain kitekintő, szőke gyerekseregére. Jó volt hallani, amikor a város egyes eseményeit, vagy speciális helyeit, pl. a „cementlapokat” emlegettétek egymásnak, s ottjártunkkor mindig kegyelettel hajtottunk fejet szüleid sírjánál is.

És végül megköszönöm, hogy két éve, Istvánnal a helsingborgi istentiszteletre tartva, hívásomra megálltatok feleségem ravatala mellett, és köszönet az ott, könnyes szemmel elmondott, szívből fakadó búcsúszavakért!

S most, mikor három és fél évtizednyi erdélyi és közel ugyanannyi svédországi tartózkodás után Enikővel a Mecsek lankáin folytatjátok életetek, kívánom, hogy bár sokkal nyugodtabb körülmények között, de folytasd az egyházzal és magyarsággal kapcsolatos munkásságodat. Mert nem tudom elképzelni, hogy egy pap, és főleg Te, egy tollvonással véget tud vetni elhivatottságának.

S végül, egy verssel szeretném zárni soraimat. A költő Erdély szülőltje; a román állam által örökre száműzött Wass Albert, aki élete utolsó éveiben írta ezt a versét, melyben az állhatatosság, a nehézségekkel is körülvett feladatvállalás, és a szebb jövőbe vetett hit és remény folytonossága mellett tesz tanúbizonyságot.

Helsingborg, 2020. november 24

Eichhardt Sándor

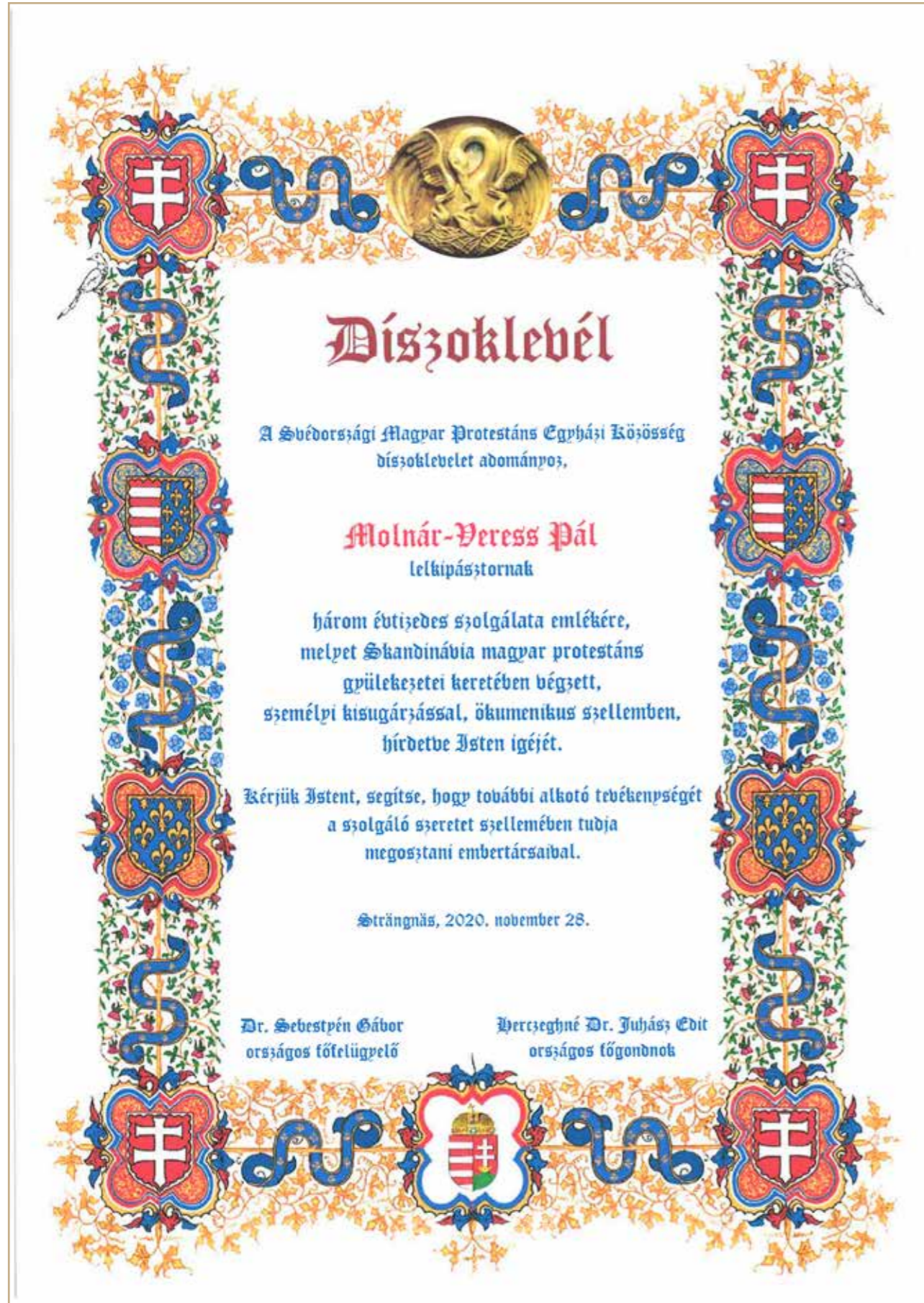
Wass Albert

TÖLGYFA AZ IDEGEN FÖLDÖN

Tölgyfának születtem, hogy vihartól védjem a sarjadó erdőt,
 hogy ágaim közt fészket rakhassanak a madarak, hogy
 koronám árnyékot adjon annak, aki fáradt.
 De idegen vihar kitépett a földből, sodortak a szelek,
 messzire sodortak,
 s valahányszor megálltak velem, tépett gyökereimben
 sajgott az emlék,
 mert minden erdőben volt valami, ami emlékeztetett a régire,
 míg végre eljutottam oda, ahol idegen volt minden
 és nem emlékeztetett semmi arra, ami volt.
 Letettek a szelek, hevertem ott napfényben, esőben
 egy idegen, új világ földjén.
 Jó volt hozzám az idegen föld.
 Viharszaggatta csontjaim gyökeret vertek benne rendre.
 Tölgyfává nőttem újra, aminek születtem.
 Ágaim közt madárfészket őrök,
 koronám árnyékot ad annak, aki fáradt.
 Virágokat védek a széltől,
 s vihar ha jön, nekifeszítem törzsemet,
 s védem a sarjadó erdőt, itt, ahol vagyok.
 Emlékké nőtt bennem a múlt, s idegen madarak dalát
 megszokta, s megszerette rendre a fülem.
 Amikor megérik az idő, s kidönt a fűrészlombhullatás után,
 virradó tavaszra kisarjadok megint, és sarjaim
 új tölgyfákká nőnek,
 koronát bontani, erdőt védeni,
 árnyékot adni annak, aki fáradt,
 s ágaim közt madarak fészkelnek megint
 az örökkévaló idő végtelen láncolatában.

Eichhardt Sándor sorait és Wass Albert versét Strängnäsben Lindberg Katalin olvasta fel

VITÉZ NAGY GÁBOR (BIGUS)

A FINNORSZÁGI MAGYAR GYÜLEKEZET 25 ÉVEN ÁT VOLT FELÜGYELŐJÉNEK BÚCSÚZÓ ÉS KÖSZÖNTŐ SZAVAI

Tisztelt Püspök és Lelkész urak!
Tisztelt Főfelügyelő úr!
Kedves Barátaim!

Karjaa 2020.11.25

Sajnálattal vettem tudomásul, hogy a svédországi egészségvédelmi rendelkezések miatt személyesen nem vehetek részt ezen az ünnepi eseményen. Ezért írásban próbálom pótolni azt, amit tulajdonképpen pótolni semmiképpen sem lehet: az együtt ünneplés felemelő élményét.

Úgy személyes, mint közösségi szempontból is igen jelentős mérföldkőhöz értünk, hiszen több mint negyed évszázad telt el azóta, amióta Molnár-Veress Pál elkezdte rendszeres lelkigondozói tevékenységét a finnországi magyarok körében is. Az Ő kitartó lelkesedésének és önfeláldozóan végzett munkájának köszönhetően alakult meg és működött a Finnországi Magyar Gyülekezet, aminek keretén belül a 2020-as esztendővel bezárólag felügyelőként segédkeztem. Hivalkodás nélkül, nyugodt szívvel mondhatom, hogy lelkileg meghatározó erejű, szeretetteljes kapcsolat volt ez. Ennek bizonyossága a lelkipásztorához mindvégig hűen ragaszkodó finnországi magyar gyülekezet köszönete és üdvözlése is.

Sok minden megvalósult a negyed évszázad alatt, de hogyan is lehetne egy rövid írásban összefoglalni 25 esztendő akárcsak legfontosabb történéseit? Úgy érzem, sehogyan. Ezek felsorolása talán nem is lényeges, hiszen a felemelő pillanatok fénye úgy a szívekben, mint lelkekben is megmarad. Egy rendkívül fontos körülményt azonban meg kell még említenem: a szűken értelmezett, helybeli gyülekezeti tevékenységek mellett országhatárokon is átívelő kapcsolatok valamint személyes barátságok is kialakultak a skandináviai és baltikumi magyar gyülekezetek között. Ebben kiemelt szerepe volt a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösségnek, ami nem csak lehetővé tette, hanem segítette is a kibővített lelkiszolgálatot. Személy szerint köszönettel és hálával tartozom a Mindenhatónak, hogy az egyházi működésem során megismerhettem ezeket a kiváló, ízig-vérig magyar lelkületű keresztény testvéreket.

Végül engedjétek meg, hogy most, Pali nyugdíjba vonulásának, valamint István hivatalba iktatásának alkalmával köszöntsem én is mindkét kiváló lelkészt és barátot:

Kívánok nekik sok-sok erőt, egészséget, jókedvet és bőséget hivatásuk folytatásához!
Szeretettel és tisztelettel,

v. Nagy Gábor

AKI NEM HAGYTA HAZÁJÁT MEGCSONKÍTANI

MUSZTAFA KEMAL ATATÜRK

Az 1989/90-es társadalmi és politikai változások után, amikor a határok is megnyíltak Nyugat felé, én mégis az Ezeréveszaka csodás országai felé vettem az utamat. Míg korombéliek a bécsi Mariahilfer Strasse csillogó reklámjai között bolyongva költötték megspórolt pénzüket a nyugati bővlikra, én úgy határoztam, hogy végigjárom a Selyemutat. De mivel még akkor se elég pénzem, se kellő bátorságom nem volt, így az első célállomásnak a számomra legközelebbi Törökországot szemeltem ki. Gondoltam, hogy majd utam végétével megfejttem azt a nagy ellentmondást is, amely gyerekkorom óta fűrt az agyamat. A magyar szabadság élharcosai Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc és kísérője Mikes Kelemen, vagy később a nagy Kossuth is, miért abban az országban találtak menedéket, amelynek rabigája alatt a magyarok százötven évig szenvedtek? Az első utam során az ellentmondás ugyan teljesen nem oldódott fel, de egy olyan személy emlékével találkoztam, akiről bevallom őszintén, addig jóformán nem is hallottam. Ez pedig Musztafa Kemal Atatürk volt. Bár, azt kell mondanom, hogy amikor későbbiekben az egyetemen a „kemalizmus”-sal, kezdtem foglalkozni, mint egyfajta viszonyulással a Nyugathoz, számomra ez akkor nem volt teljesen elfogadható példa. De egyvalami mégis megfogott rajta: Nemzete legkritikusabb időszakában, amikor már a teljes szétdaraboltság és megsemmisülés fenyegette, ellent tudott állni a Nyugat ármányainak és nem engedte, hogy hazája beleessen abba a szakadékba, amely talán számukra mélyebb volt, mint számunkra a Trianon.

Egy könyvhöz előszót írni többféleképpen lehet. Lehet írni arról, ami benne van, vagy arról, ami nincs benne. Cey-Bert Róbert Gyula mostani könyve kéziratának elolvasása után, úgy határoztam, hogy azokról a dolgokról is szót ejtek, amelyek a könyvben nem szerepelnek, illetve nincsenek annyira kidomborítva.

Ki is volt Musztafa Kemal, aki később megkapta a megtisztelő „törökök atyja” nevet? Ellenségei és rágalmazói sok mindent terjesztenek róla. A származásáról, kapcsolatai-

ról, harci cselekedeteiről, politikai tevékenységéről. A sokféle állítás és tévhit aztán saját utat bejárva akad fenn különböző irományok sokaságában. Írják, hogy háttérhatalom irányította őt, meg azt is, hogy megtagadta a háttérhatalom Törökországra vonatkozó döntéseinek végrehajtását. Meg aztán édesanyja révén szláv vér is csörgedezett az ereiben. Nem beszélve másfajta hajlamáról, amelyet azonban éppen az egyik magyar származású extravagáns szépség, Gábor Zsazsa cáfol meg, akinek saját bevallása szerint titkos románca volt Atatürkkal.

Aztán, talán úgy 15 évvel az első törökországi látogatásom után, egyik magyarországi folyóiratban Musztafa Kemalról írt eszmefuttatás elolvasása után csaknem felszisszenem: „a mai magyar mozgalmak úgy tekintenek Atatürkre, mint fényes példára ... és talán még azt is megérjük, hogy portréja Marx, Kautsky, Bernstein ... és továbbiak arcképe mellé kerül a posztmodern szociáldemokrata arcképcsarnokban. Ha már valakinek a jellemzésére ilyen végletekbe mennek, akkor Ortega y Gasset szavaival élve, valószínűleg nem egy tömegemberről van szó, hanem olyasvalakiről, aki a tömegembert meg tudta győzni a saját céljainak és érdekeinek elérésére, s egyben a már említett tömegembert képes volt kulturális és civilizációs magaslatokra kiemelni tömegből. Musztafa Kemalra nem kell kötelező rokonszenvvel tekintenünk, annál inkább kellő tisztelettel. Ő ugyanis olyan személyiség, akiről mindent mondanak, sőt annak ellenkezőjét is! Ezekből pedig kevés van a világon. S ha a történelem során egy-egy évszázadban hasonló felbukkan, akkor a médiapropaganda lélektani háborújának a célpontja lesz. Hiszen ilyen embert, aki kiemelkedik több arasznyira a tömegből, azt mindenáron ki kell kezdeni, sőt meg kell semmisíteni. Csak hát az eredmény Musztafa Kemalnál a fordítottjaként mutatkozott meg. Sokkal több a tisztelője annál, hogy mindenféle rágalmakkal le tudják járni. Mi több, a rágalmak csak növelték a népszerűségét és a hódolóinak számát.

¹ Az idézet nem egészen pontos, mert néhány nevet kihagytam – azokat, akik egyáltalán nem méltók a „szociáldemokrata” jelzőre

Annak idején, amikor a német Max Weber, az ún. megértő szociológia megalapozója kidolgozza az elméletét a politikáról, mint hivatásról és egyben elemzi a legitím hatalom elméleti alapjait, kortársa Musztafa Kemal már egyenleti útját a hatalom megszerzésére. Mindaz, amit Weber a karizmatikus uralomról állít, Kemal személyiségében megtalálható volt és a gyakorlatban sikeresen meg is valósította.

A karizma, mint középkori megjelölés modern értelmezése nem alkalmazható mindenkire, aki a politikát hivatás-ként szeretné gyakorolni. A karizmatikus jelzőt a nem mindennapi hatású, hanem a meggyőző, vonzó, kiválasztottnak tűnő vezetőre szokták értelmezni. A karizma nem függ a képzettségtől, sőt tudástól, de a külső megjelenéstől és származástól sem. Musztafa Kemal valószínűleg rendelkezett mindazon adottságokkal, amelyek a karizmatikus személyiséget jellemzik. Ugyanakkor a külső megjelenése is férfiasan vonzó volt, sőt műveltségben és tudásban sem volt nála hiány, hiszen a katonai akadémiát vezérkari kapitányi rangban végezte el 1905-ben. De már az akadémiai tanulmányai során beleizelt a politizálásba. Néhány barátjával titkos csoportot hoztak létre, ahol az indexen levő könyvek tartalmán kívül, megvitatták a napi politikai eseményeket is. És amint az a fiatal titánokra jellemző, kritikájuk a legfelső köröket érintette, beleértve a szultán politikáját. De mint minden hasonló titkos csoportosulásnál, közük is befurakodott az áruló. Musztafa Kemalt három társával együtt letartóztatták és néhány hónapig börtönbe is zárták. Azonban abban az időben a politikai kihágásokért börtönviselt katonatisztnak sokkal nagyobb volt a társadalmi megbecsülése, mint akármilyen más halandónak. Ez a tény tovább növelte nemcsak presztízsét a csapattársai között, hanem a karizmáját is. Ennek a kihágásnak volt még egy következménye, amely valószínűleg döntően befolyásolta további katonai és politikai pályafutását. A szíriai Damaszkuszba vezényelték őt az Ötödik Hadsereghez, ahol többedmagával létrehozta az Anyaföld és Szabadság nevű titkos társaságot. Ettől már csak egy lépés volt az Egység és Haladás ifjútörök mozgalomban való politikai szerepvállalás. Bár az első, 1908-as forradalomban még nem játszott jelentős szerepet, de egy évre rá, amikor megbuktatták II. Abdul-Hamid oszmán szultánt, ő volt az, aki demonstratív módon csapataival bevonult Isztambulba. A hatalomátvitel éveiben Horthy Miklós is ott tartózkodott, mint a Taurus csatahajó parancsnoka.

Kemal két év múlva már Franciaországban bővítette katonai tudását és tapasztalatait és valószínűleg ott eszmélt rá, hogy Törökország csak úgy tudja elfogadtatni magát Európával, ha belső reformok mellett, a külsőségeken is változtat. A francia tisztelnél ugyanis nevetség tárgya lett és megvetést váltott ki pl. a karimátlán gyapjúsapka, a fez viselése. Nem sokkal később már Líbiában harcol az olaszok ellen és az ott szerzett érdemeiért őrnaggyá léptették elő. Az első Balkán háborúban, amelyben a törökök Bulgária, Szerbia, Görögország és Montenegró ellen vívtak, őrá bízták a Dardanellák védelmét. Az Oszmán Birodalom azonban legyengülve és vesztesként került ki a Balkán-szövetség elleni háborúból. Musztafa Kemal politikai

karrierjének sokat segített a diplomácia nyelvezetének az elsajátítása is. Csaknem politikai és diplomáciai előkészítő gyakorlatnak számított az idő, amelyet Törökország bulgáriai katonai attaséjaként betöltött.

Csak hát közben kitört a Nagy Háború, amelyben Törökország az Osztrák-Magyar Monarchia szövetségese. Valójában itt kezdődik Cey-Bert Róbert Gyula könyvének a története. Az író részben hitelesen, részben saját képzelőereje segítségével adja vissza az olvasónak az eseménydús harci mozzanatokot. A regény főszereplői szinte kilépnek a könyv papírlapjából és lélegzetelállító cselekedeteikkel sodorják az olvasót a törökországi védvonal legkockázatosabb eseményei közé. A központi események fő figurája pedig nem más, mint *Musztafa Kemal alezredes*, aki az 57. gyalogezred parancsnokaként védi a Dardanellák tengerszoros partjainál Gallipoli félsziget egyik partszakaszát az antant és velük szövetséges ausztrál és új-zélandi csapatok partraszállás utáni előnyomulását. Amit pedig a karizmáról mondtunk, az már ezekben a harci cselekményekben teljes mivoltában kidomborul. Sőt, és ez nem az író fantáziájának a szüleménye, néhány olyan égsugallta csodával is találkozunk, amit csak mesékben tudunk elképzelni: az ellenséges puska lövésétől a zsebórája menti meg őt, amely felfogta a lövedéket, vagy amikor kilép a lövészárokból és az életét kockáztatva vezényli a rohamot az ellenséges állások felé. A szerző pedig ezekhez a mozzanatokhoz idomítja Kemal találkozását az első magyar bajtársával. Az pedig nem más, mint Cey-Bert Róbert Gyula egyik előző történelmi regényének² kései leszármazottja, Sólymosdy Géza, aki hadnagyként és az Oroszlán század parancsnokaként szolgál Kemal ezredében. Isztambuli diákként került a török hadsereg kötelékébe. Személyében megtestesül azoknak a magyaroknak sorsa és jelleme, akik külföldön szereztek dicsőséget hazájuknak és nemzetüknek. És a könyv szerzője nem felejt kiemelti azt a súlyos gondolatot, amely az egyik sarkköve lehetett volna a múltban és lehetne továbbra is a nemzeti tudatunknak: „hun őseink szellemi hagyatéka kötelez bennünket, hogy együtt harcoljunk úgy Magyarország, mint Törökország fennmaradásáért, megerősödéséért!” Szerzőnk Musztafa Kemal szájába adja a mondatot, amely ugyancsak a modernkori együttműködésünk egyik alappillére lehetne: „... történelmünk során a vallási különbség megosztotta és eltávolította egymástól a két testvérnépet, a keresztény magyarokat és a muzulmán törököket, pedig hun őseink vallása az egy Istent tisztelő tengri hit közös volt.” De találkozunk másik további regénye főszereplőjének leszármazottjával is: Perkőy Gyula főhadnagy, a tüzérség parancsnok-helyettese, aki harci cselekményeivel kimagaslott a többiek közül. Mindketten székelyek – Sólymosdy Kézdivásárhelyről, Perkőy pedig Farkaslakáról. Ennek is van egyfajta szimbolikus üzenete, hiszen a székelység történelmünk során mindig élvonalbeli szerepet játszott a haza és a nemzet fennmaradásáért való harcban. Szerzőnk ezt a szerepkört állította regényében a török nép szolgálatába. Hiszen a párhuzam

² Cey-Bert Róbert Gyula: *Végvári oroszlánok. „Élni és halni a Hazáért!” Budapest, Püski 2016.*

a török és magyar nemzet között a Nagy Háborúban nagyon is nyilvánvaló volt: mindkettő nyersanyagban gazdag területeire fáj a foguk az antant hatalmaknak és csatlósaiknak. Ismert tény, amely bár a regényben csak széljegyzetben jelenik meg, hogy az elszenvedett csúfos kudarc miatt a partraszállási hadművelet kezdeményezője, Winston Churchill angol flottaügyi miniszter kénytelen volt lemondani posztjáról. Kevésbé ismert azonban, hogy a partraszállásnak volt egy valós magyar szemtanúja is, és pedig Germanus Gyula, az akkor már ismert kelet-kutató, aki valószínűleg az ifjútörök mozgalomból ismerhette Kemalt. Germanus 1915-ben a Vörös Félhold magyar megbízottjaként gyógyászer, kötszert és más segédeszközt vitt Törökországba.

A regény következő epizódja már Palesztinában, a Szezi-csatorna ellen indított török hadjáratban játszódik. Mindkét magyar, Sólmosdy és Perkőy ott találkoznak a többi katonai szolgálatot teljesítő valós vagy fiktív személlyel. Közük volt Marnóy Árpád tüzérőrnagy és az Egerből származó Nádaskey István őrnagy és a gázai csata kassai származású hőse, Kopasz főhadnagy is. A török egyenruhát viselő magyarok a hadjárat során nem hagyták ki a legfontosabb keresztény és a muzulmán zarándokhelyeket sem. A szerző kitér a megiddoi síkságon elszenvedett török vereségre is. A csata helyszínének kiválasztásával az angol propaganda alávaló, hazug módon utalni akart az bibliai Újszövetség Jelenések könyvére, amelyben Szent János evangélista apokalipszise próféciái találhatók. A prófécia szerint Megiddonál (a történelmi Harmageddon) fog győzedelmeskedni az Isten hadserege a sátán hadserege felett. A prófécia jelképes nyelvezetét felhasználva az angol propaganda az antant hadsereget Isten hadseregeként tüntette fel, ellenében az ellenfeleik a törökök és szövetségeseik, a németek, osztrákok, magyarok a sátán hadseregét képviselték. A valóság azonban fordított volt – akkor és ott a sátán győzedelmeskedett. A seregek visszavonulása is tragikusan érintette a magyar katonákat – a kassai üteg sebesült katonáit beduin rablók mészárolták le. Musztafa Kemal pasának, akit annak idején neveztek ki a 7. török hadsereg főparancsnokának, sikerült kihozni a halál sivatagján keresztül az ellenséges arabok és a közeledő angolok gyűjűjéből a vergődő török, német és magyar csapatokat a biztos halál torkából egészen a szíriai Aleppóig. Sajnos, a törökök háborút vesztek, aláírták a mudroszi fegyverszünetet.

A regényben és a valóságban is, Kemal véghezvitte azt, amit a magyar hadseregnek kellett volna. Nem adták le a fegyvereiket, nem szerelték le a hadsereget, nem küldték haza a katonáikat. Az események sorozatában megvillan a magyarok számára sem ismeretlen francia Franchet d'Espérey gőgös megalázó viselkedése Isztambulba való bevonulásakor, de találkozzunk Lloyd George görögbarát angol miniszterelnökkel is.

Cey-Bert Róbert Gyula a könyv oldalain nem hazudtoltja meg a valós mivoltát: csaknem dicshimnuszokként zengenek a szőlőről és borrhól leírt gondolatok és ahogy az egyik-másik történelmi regényéből ismerjük, beleszövődnek a szerelmi vonzódások – Sólmosdy Géza és a török Erdal húga, Akgün között, vagy Perkőy Gyula és Ayla között. Azonban a szerelem kötelé-

ke sem erősebb a hazaszeretetnél. Amikor a magyar harcosok híreket kapnak az otthoni tragikus eseményekről, akkor eltö-kélt szándékuk, hogy hazamennek. A hazautazást azonban csak az ellenséges terület érintésével lehet megoldani. Ekkor ismét viszontagságos körülményekbe kerülnek, amely mindannyiuk számára tragikusan is végződhetett volna. A görögök fogságába kerültek, mi több halálra ítélik őket, de végül a szerencse és az isteni csoda következtében kiszabadulnak és megmenekülnek.

A könyv írója beavatja az olvasót a Nagy Török Nemzetgyűlés, a kurultay titkaiba, amelynek célja a török függetlenség zászlajának felemelése. A megszállók és a kollaboránsaik elleni függetlenségi háború az Antant ellen, tehát valójában nemzeti felszabadító háború, amelyet a török nép segítségével győzelemre kívánnak vinni. Végül a hazájukba készülő magyarok is visszatérnek, mert az út egyenlő az öngyilkossággal. A harcot Magyarországért a török függetlenségi háborúban folytatják. Ezekben a részekben már megnyilvánulnak Musztafa Kemal elképzelései Törökország jövőjéről: megtörni a kalifátus-szultánság elavult intézményét, amely megköti és meggátolja a török nemzeti szellem egészséges kibontakozását és megváltoztatni az iszlám megkövesedett rendszerét, rosszul értelmezett, idejétmúlt szabályait, amelyek a nemzeti fejlődés kerékkötői. Ankarába való bevonulásuk után Nádaskey István emlékezteti Erdalt az 1402-es csatára, amelyet követően Timur Lenk üzbég, türkmén, azeri, mongol – több mint százezres serege napokon át ünnepelte a győzelmét. Erdal bey a beszélgetés során kimondja az eddig inkább tabuként kezelt tézist, miszerint „az ankarai csata a türk-török testvérnépek megosztottságának a csatája is volt, ugyanúgy, ahogy a későbbi török-magyar háborúk is két testvérnép megosztottságának a tragikus következménye volt. Egyesült erővel meghódíthatjuk volna Európát, de egymás ellen fordulva kölcsönösen meggyengítettük egymást.” A regényhős Sólmosdy válasza már a napjaink magyar embereihez is szól: „... csak nemzeti összefogással győzhetjük le az országunkba betört ellenséget. A széthúzást, a megosztottságot szorgalmazó alattomos pártokat és csoportokat el kell szigetelni, mert tevékenységük élet- és nemzetellenes. Csak a nemzeti összefogással sikerülhet Magyarországot ismét naggyá tenni.”

A szerző beleálmodta a történetbe a Székely Hadosztály volt katonáinak csatlakozását a török hazafiak felszabadító harcához. Az olvasó így újra vizionálhatja a trilógia előző részének³ hőseit, köztük Perkőy Lajost, Perkőy Gyula unokaöcscsét, akikhez csatlakoznak a bosnyák barátai is, Kara Emra főhadnaggal és Jancsiragisz Denizzel az élen és együtt létrehozhatnak egy magyar-bosnyák századot.

Eközben sikeresen folytatódik Musztafa Kemal útja a hatalomhoz: 1920. májusában megalakult a függetlenségi harc első kormánya, amelynek ő lett az elnöke. Tegyük itt egy kis kitérőt a már említett Max Weber politikaelméletének egyik tételéhez. Weber szerint a hatalom olyan viszony, amely keretében a hatalommal rendelkező személynek lehetősége van

³ Cey-Bert Róbert Gyula: *A Székely Hadosztály 1918-1919*. Budapest, Püski 2019.

Az 1915 februárjától 1916 januárjáig tartó galliopolis csatában Musztafa Kemalnak sikerült meghiúsítania az Antant kísérletét, hogy megszállják a Dardanellákat

kényszeríteni az alárendelt személyeket, hogy az elképzelései szerint cselekedjenek, függetlenül attól, hogy egyetértenek vele vagy sem. Más szóval a hatalom egyfajta képesség rákényszeríti másokra a hatalommal rendelkező akaratát. Hasonlóan fogalmaz, az ún. kritikai szociológia amerikai képviselője Ch. W. Mills, aki szerint a hatalom nem más, mint a saját akarat érvényesítése a mások ellenállásán keresztül. Cey-Bert ezt a folyamatot regényesen, ugyanakkor csaknem történelmi hitelességgel adja át az olvasók számára. Mivel Kemal tudatában volt annak, hogy a legnagyobb ellenállásra a legmagasabb való-lási vezetők részéről kell neki számolni, legelőszőr őket kellett meggyőzni. Sikerült a derviseket a saját oldalára állítani, az ankarai főmufti lett a mozgalom egyik legelőkötelezettebb híve és a Nagy Török Nemzetgyűlést két napos vallási szertartásokkal és a Korán olvasásával kezdték, amivel visszavágtott a muzulmán vallást fegyverként felhasználó ellenfeleivel szemben. Mindenkit azonban neki sem sikerült meggyőzni: A szultán pártfogoltja Damid Farid nagyvezír hazugság- és rágalomhadjáratot folytatott ellene – Cey-Bert párhuzamba állítja őt Károlyi Mihály Tisza-ellenes politikájával és ott volt a Suleyman Sefik által vezetett, hazaárulókkal megtelt kalifa hadsereg is. A harcmodor leírásánál írónk az Atilla és később a végvári harcok idejében használt lesvetéses rajtaütést használja. Bár sikerült a kalifa hadsereget megsemmisíteni, a végső győzelem váratott magára, hiszen a nyugati nagyhatalmak élen az angol miniszterelnökkel, Lloyd Georgeval végig ott ármánykodtak és szították a helyzetet.

Törökország feldarabolásának a terve hasonló volt Magyarorszáéhoz. Törökországot felszólították, hogy küldjön képviselőket Párizsba, de ha nem írják alá a szerződést megsemmisítik a török államot. 1920. augusztus 10-én rendezték meg a gyalázatos békediktátum aláírását, amelyet többek között Ali Riza pasa nagyvezír látott el kézjegyével. A különbség Magyarország és Törökország között az volt, hogy a Musztafa Kemal vezette Nagy Török Nemzetgyűlés nem fogadta el a békediktátumot és mindazokat, akik részt vettek az aláírás elfogadásában, megfosztotta állampolgárságuktól. A békeszerződés következtében Törökország területének több mint 80%-át veszítette volna el.

A könyv szereplői tanulságos eszmecserét folytatnak többek között Magyarország jövőjéről és helyzetéről abban az esetben, ha egy következő, nagyméretű háborúra kerülne sor. A regényben Musztafa Kemal mondja ki a gondolatait Magyarországgal kapcsolatban: „Földrajzilag rossz helyen vagytok a németek és az oroszok között. Úgy vélem, hogy Magyarország számára az a legelőnyösebb, hogy ha ti is semlegesek maradtok és nem csatlakoztok egyik szövetséghez sem, ekkor van a legnagyobb esélyetek, hogy visszaszerzitek a Trianonban elvesztett magyar területeket. A legveszélyesebb a számotokra a német szövetség lenne, különösen akkor, ha az Egyesült Államok és Oroszország is a németek ellen fordul.”

Musztafa Kemal politikai pályafutásának volt még egy fontos epizódja, amelyet Cey-Bert is részletesen taglal a könyvében. Éspedig viszonyulása Szovjet-Oroszországhoz. Oroszországban szövetségest látott, de ott leleskedett a bolsevik veszély is, amelyet úgy sikerült elhárítania, hogy saját maga hozta létre a Török Kommunista Pártot.⁴ Ezzel egyfelől szövetségest nyert az antant kormányok elleni harcban, másfelől ígéretet tett, hogy támogatja Grúzia (Georgia), Azerbajdzsán és Örményország visszaküldését Oroszországhoz.⁵ Sőt a Szovjet-Oroszország által exportált kommunistákat is beolvasztotta a Zöld Hadseregbe, amely Kemal embereivel az élen az alsóbb néprétegek között igen népszerűvé vált.

Kemal csapatainak sikerült a francia katonaságot is kiűzni, amely több francia érdekeltségű szénbányát és kikutót tartott a keze alatt. Ezzel lényegében a gazdaság is felszabadult a külföldi függőség alól.

Szerző a könyvében külön kitér a török nőkre, akik nélkül a függetlenségi harc valószínűleg nem lett volna eredményes. Utolsó lehetőségig harcoltak a harctéren, a hátszárban pedig nélkülözve mindent megtettek, hogy legyen utánpótlás és ütőképes legyen a hadsereg. Ugyancsak lélekfeszítő leírásokat kapunk a légi harcokról a görögök ellen, amelyekbe bekapcsolódtak a volt Székely Hadosztály katonái, köztük Perkőy Lajos és Gyula is. Megfogalmazódnak a már szokásos „mit kellett volna” tennünk nekünk Magyarországon-féle kérdésekre is a válaszok: „A Székely Hadosztálynak először nem a románokkal kellett volna szembefordulnia, hanem felmenni Budapestre és elzavarni a hazaáruló Károlyi-Jászi kormányt, új nemzeti kormányt alakítani, harcba szólítani a nemzetet, besorozni a tapasztalt leszerelt katonákat és csak ezután szembeszállni az idegen megszállókkal és kiverni őket az országból.”

⁴ A bolsevizmus ugyanakkor ádáz ellensége volt az antantnak. Ne feledjük, hogy személy szerint Lenin ellenezte a trianoni békediktátumot: „Rájuk erőszakolták a békét, de ez a béke uszorás béke, gyilkosok és mészárosok békéje... hallatlan béke, rabló béke...ez nem béke, ezek olyan feltételek, amelyeket útonállókkal késsel a kezükben diktálnak a védtelen áldozatoknak.” (Lenin, V. I.: *Beszéd a Moszkva kormányzósági kerületi, járási és falusi végrehajtó bizottságok elnökeinek tanácskozásán*. 1920. október 15. In: V. I. Lenin összes művei 41., Kossuth Könyvkiadó, Budapest 1974, 326-342. o.)

⁵ 1920. októberében Kemal csapatainak azonban sikerült elfoglalni Örményország Kars és Ardehán tartományát, az oroszok pedig kárpótlásul bevonultak Jerevánba és megdöntötték az antanttal rokonszenvező kormányt.

Musztafa Kemal pedig sokkal nehezebb helyzetben volt, hiszen egyszerre hat hadsereggel kellett harcolnia – az angol, francia, olasz, görög, örmény erők ellen és a szultán által felállított Kalifa Hadsereg ellen.

A regény harci cselekményei az 1922. szeptember 10-i győztes bevonulással fejeződnek be a görögök által kiűrt Izmirbe. Musztafa Kemal előlépteti a magyar harcosokat, akik akár gyalogosan az Oroszlán század tagjaiként, akár tűzérként vagy repülősként harcoltak.

Mit érne egy történelmi regény beteljesedett szerelem nélkül? Ugyanúgy, mint Cey-Bert előző regényeiben, a szerelmesek itt is egymáséi lesznek. Nemcsak a magyarok, a bosnyák harcosok is megtalálták az egész életre szóló szerelmüket. És amint a regényhez illik, ki más mondta volna az esküvői szertartás utáni beszédet, mint maga Musztafa Kemal.

A könyv utolsó fejezeteiben váltakoznak a szerző képzelőereje által szőtt mozzanatok a történelmi események hiteles leírásával. Az 1923-as Lusanne-i békeszerződés megkötésében már Kemal akarata érvényesült – a veszteséget szenvedett antant hatalmak elismerték a függetlenségi harcban kivívott török határok véglegességét. Musztafa Kemal Gázi Pasa 1934-ben kiérdemelte az Atatürk – a törökök atyja megnevezést. Musztafa Kemal magyar harcostársai, barátai a „hetes esküvő” után még egy évet a török hadseregben maradtak, hogy aztán később ki-ki a maga módján családjá jövőjét biztosítsa.

Ami a könyvből kimaradt

Egy történelmi regény mindig az író képzelőerejének a szüleménye. A benne foglaltatott események történhetek így is, meg másképp is. A főszerepet játszó személyek közül is sokan a fantázia termékei. Musztafa Kemal zsenialitása, amely hozzájárult a karizmatikus személyiségének kialakításához, az volt, hogy „világnézeti” különbség nélkül felhasználta minden emberi erőforrást, amely akkor és ott a rendelkezésére állt, vagy amelyet felkínáltak neki. Így történhetett, hogy a magyarok köréből is sokféle személy felkínálta neki a szolgálatot. Az egyik ilyen volt pl. a vörös Zalka Máté, nemzetközi kalandor, a spanyol polgárháborúból ismert híres-hírhedt Lukács tábornok. Ő volt az, aki megszervezte, vezette Kemal hadseregének lovasságát. A legenda szerint Kemal Zalkát a Szmirna elfoglalásánál tanúsított hősiességéért, a még lángokban álló város főterén, a saját melléről levett kitüntetéssel jutalmazza meg. Bartha Albert, aki 1918-ban (a Károlyi-kormányban Linder Béla utódként)⁶, majd 1946-47-ben hét hónapig magyar honvédelmi miniszter volt, 1922-25

⁶ Szakály Sándor hadtörténész szerint „Legfőbb érdeme, hogy felismerte a katonai kiszolgáltatottságot, és kijelentette, hogy az országot minden támadás ellen kell védeni”.

között az új török hadsereg megszervezésében és a rendszer konszolidálásában szerzett érdemeket. Izmir egyik temetőjében van eltemetve Kacsokovics Tibor (Tbilisi Bilal Timur Bilgiç) magyar tüzér, aki Atatürk függetlenségi seregének megbecsült tagjaként harcolt a törökök oldalán.

Későbbiekben is többen felajánlották szolgálatukat Musztafa Kemalnak, mivel Kemal elsősorban nem a nyugati, az angol és francia tudósokra számított az új török állam kialakításánál, hanem a közép-európaiakra, köztük elsősorban a magyarokra és németekre. Így került oda a római jog egyik híres magyar professzora, Schwarz András Bertalan, aki 1933-ban menekülni kényszerült Németországból és feleségével együtt Törökországba vándorolt, ahol az isztambuli egyetemen két tanszék (a római jogi és a magánjogi) vezetését is megkapta. Kemal szűkebb környezetében tevékenykedett Mészáros Gyula is, a neves orientalista, aki a török nyelv megtisztításán fáradozott és az új török nyelv megalkotásánál, és a helyesírás bevezetésénél, a latin írásra való áttérés során sokszor a magyar mintát és módszert vette alapul. Kemal Ankarában új egyetemet alapított, ahol külön Magyar Intézet is működött. Ott többek között Halasi-Kun Tibor is tanított. Rásonyi László pedig, aki egykor Bartók Béla útját egyengette, ugyancsak tanszéket kapott. Ő volt a török népzene-kutatás egyik megteremtője. A török meteorológiai szolgálat megszervezője Ráthly Antal ugyancsak magyar volt. A mezőgazdaság és állattenyésztés korszerűsítésében vett részt Csiky Ferenc, Karácsonyi Géza, mások Törökország mezőgazdasági újjászervezésében és a vasútépítésben tüntek ki. Sokan voltak, mindenkit nehéz lenne felsorolni.

Cey-Bert történelmi regényében sok szó esik a hun-török-magyar folytonosságról. Ezek nem égből kapott gondolatok, hanem tények, amelyekkel Kemal hatalomra kerülésével komolyan foglalkoztak a tudósok. Például tudomást szerzett Zajti Ferenc turáni türk lexikonra vonatkozó terveiről, ezzel kapcsolatban hívta őt Ankarába, de sajnos a munkálatokat nem folytathatta, mivel Kemal Atatürk 1938-ban elhalálozott.

A XIX.-XX. században született és megújult török-magyar vonatkozású kapcsolatok feltárása és annak köztudatba plántálása talán új megvilágításba helyezhetné a törökökkel kapcsolatos általános magyar megítélést, sőt akár a jövő század török-magyar nemzetközi kapcsolatainak is megfelelő kezdetleges táptalaja lenne, egy olyan bizonytalan korban, ahol bármikor jól jöhet egy segítséget nyújtó baráti kéz, és mindehhez Cey-Bert Róbert Gyula legfrissebb történelmi regénye is egy újabb összekötő fonálként járul hozzá.

Dr. Csámpai Ottó
szociológus, történész

ANDERS LEONARD ZORN

MAGYARORSZÁGI ÉS ERDÉLYI ÚTJA

Midsommar dans – Szentivánéji tánc (1897)

100 éve, 1920 augusztus 22-én halt meg Anders Zorn, a leghíresebb svéd festőművész. Azért lett híres már fiatalon, mert külföldön szerzett hírnevet. Vitatható, hogy ki a legnagyobb svéd festőművész: Anders Zorn vagy Carl Larsson? akik különben igen jó barátságban voltak egymással. Carl Larssont viszont a svéd otthon, a svéd család leghűbb megörökítőjének tartják, habár hatalmas történelmi képeket is festett, nagy tehetséggel. Zorn viszont mint portréfestő futott be Európa nagyvárosaiban, majd az Amerikai Egyesült Államokban. Sokat tartózkodott Párizsban, Londonban, ahol műtermet is tartott fenn, de mindvégig megmaradt Dalarna szerelmesének, ahonnan származott. Minden évben visszatért szűkebb hazájába, Morába, ahol egy maga tervezte villát építtetett, ami ma mint múzeum működik. Itt örökítette meg felejthetetlen aktképeit, a dalarnai népviseletet, és amiben utolérhető volt: a fény játékát a víz hullámain.

Festészeti alkotásai mellett meg kell említenünk, hogy kiváló szobrászművész is volt. Egyik Gustav Vasát ábrázoló térszobra Morában van felállítva. Emellett híresek a rézmetszetei, amelyeket igen kevés példányban nyomtatott ki, de szorgalmas mű- és régiséggyűjtő hírében is állt. Gyűjteményei a Zorn-múzeumban vannak kiállítva. Ápolta a helyi népi hagyományokat; egyik kedvenc témája a „Midsommar” körüli népi mulatságok megörökítése.

De lássuk csak, hogy ki is volt Anders Zorn.

Apja, Johann Leonhard Zorn németországi sörfőző mester, anyja Grudd Anna Andersdotter sörsüveg-mosó. Mindketten ugyanabban a sörfőzdében dolgoztak Uppsalában. A kis Anders kettejük románcából született anyai nagyszülei tanyáján, a Morához közeli Utmeland faluban, a „Grudd-gården”-ben. A „szerelemgyermek”, Anders Zorn törvénytelen gyermeknek számított, azért is, mert apja még születése előtt elhagyta Svédországot és átköltözött Finnországba. Soha nem látta a fiát! A kisgyermeket anyai nagyszülei nevelték; anyja visszatért Uppsalába és folytatta munkáját a sörfőzdében.

Nagyon szerette nagyszüleit. Nagyapja, Grudd Anders Persson, sajnos már 1876-ban meghalt. Nagyanyja Hass Karin Andersdotter 1894-ben távozott az élők sorából. A keményen dolgozó, de igazságos nagyapa és kedves, jóságos, szerető nagyanya nagyon jó emléket hagytak Zornban, akit úgy neveltek, mint saját gyermeküket.

Már ötéves korától könnyebb mezőgazdasági munkára, állatok legeltetésére, szénabegyűjtésre fogták. De este a munka után a nagyapja odaadta mora-kését és megengedte, hogy faragjon vele. Ez nagy kegy volt, hiszen a dalarnai parasztok zsebében ugyanúgy ott volt a mora-kés, mint a székelyeknél a bicska. Ormótlan nagy

Lovas szán (1871)

volt a kés a kis gyermekkézben, de csodálatra méltó filigrán kis állatokat tudott faragni vele. Még ritkábban megkapta a nagyapja ácsceruzáját is, amivel régi levelekre vagy csomagolópapírokra rajzolhatott, – más papír vagy könyv a Bibliát kivéve nem volt a háznál. Színes ceruzáról vagy festékről csak álmodhatott, mert arra nem jutott kevés pénzükből.

Elemi iskoláit Morában végezte, majd Uppsalában és Enköpingben folytatta. Tanárainak feltűnt korai rajz tehetsége, amit a 11 éves korában rajzolt lovas szán bizonyít a legjobban.

15 éves korában felvették a Stockholmi Képzőművészeti Akadémiára. Tanulmányainak folytatásához az apja halála után örökölt 3 000 korona, az apja kollégáinak közbenjárására megnyert németországi ösztöndíj, valamint anyja és nagyszülei szerény anyagi támogatása teremtették meg a feltételeket. De Zorn maga is vállalt képzőművészeti munkákat. Elment a híre, hogy olcsón megfesti meghalt gyermekek vagy felnőttek portréját, úgy, mintha az illetők még élének. Ez nagy hiánypótló

Emma Lamm

tevékenység volt abban az időben, amikor a fényképezés még gyerekcipőben járt és nagyon drága is volt.

Mint elismert portréfestőnek hamar elment a híre, és megrendelői egyre módosabb társadalmi rétegekből kerültek ki. Így ismeri meg 1881-ben jövődöbeli feleségét, a vele egyidős Emma Lammot, egy gazdag nagykereskedő, Martin Lamm leányát. Hamarosan szerelmesek lettek egymásba, amit egyelőre titokban tartottak.

Anders nemsokára külföldi utazásokat tett: Angliába, Franciaországba, Spanyolországba, Portugáliába, de ellátogatott Tangerbe és Ceutába is. Mindenütt kapcsolatba lépett a svéd diplomáciai kirendeltségekkel, akik bemutatták köreikben, és így több portréfestésre kapott megrendelést. Tiszteletdíját emelve anyagi helyzete is egyre jobbra fordult. Utazásai közben minden évben rendszeresen vissza-visszatért szeretett szűkebb hazájába, Dalarnába, és sorra alkotta gyönyörű festményeit a dalarnai menyecskékről, a morai természetéről, népviseletről, népszokásokról. Portrékat is fest, de foglalkozik rézmetszetekkel és szobrászattal is. Utazásai során

bővíti műveltségét, nyelveket tanul, s a német mellett megérteti magát angolul és franciául is.

Igazi hírnévre, világhírnévre igazán akkor tesz szert, amikor igen magas rangú politikusok, sőt államfők is a megrendelői lesznek.

II. Oszkár svéd király (1872-1907)

Megfestette két svéd uralkodó, II Oszkár (uralkodott 1872–1907 között) és V. Gusztáv (uralkodott 1907–1950 között) portréját.

1889-ben, 29 éves korában megkapta a francia Becsületrend lovagi fokozatát a párizsi világkiállításán. Svédországban a Vasa-rend és az Északi Sarkcsillag rendje magas, királyi kitüntetésekben részesült.

William Taft USA elnök (1909-1913)

Nem kevesebb, mint három USA-elnök portréját festette meg: Grover Cleveland (elnök 1885–1889 és 1893–1897 között); Theodor Rooseveltt (elnök 1901–1909 között) és William Taft (elnök 1909–1913 között). Ez utóbbinak portréja ma is a Fehér Házban van kiállítva.

V. Gusztáv svéd király (1909-1913)

Rangos megrendeléseinek és a nyomukban jelentősen megnőtt tiszteletdíjainak köszönhetően, négy évvel megismerkedésük után, 1885-ben házasságot kötött Emma Lammal (1860–1942), akivel boldognak éppen nem mondható, de felesége és a vele együttélésben kitartó házasságban élt haláláig. Nászútjuk útvonalát így írják le életrajzírói: Berlin – Bécs – Budapest – Istanbul.

Zorn és felesége, Emma Lamm

Miután rátaláltam egy 1992-ben vásárolt Zorn-albumban néhány képre, amelyeket Erdélyben festett, próbáltam utánajárni, hogy erről a nászútról van-e valamilyen bővebb leírás? A morai Zorn-múzeum igazgatójával felvettem a kapcsolatot, de többszöri eredménytelen próbálkozás után a kapcsolat megszakadt. Néhány évvel ezelőtt, ugyanott a Zorn-múzeumban rátaláltam és megvettem Anders Zorn önéletrajzát. Kiderült ugyanis, hogy Zorn hét amerikai útján a hosszú hajóját alatt emlékeztetőleg megírta élete történetét. Ebben két egész oldalt szentel feleségével együtt végigjárt nászútja Magyarországon és Erdélyen átvezető szakaszának. Útjuk főbb állomásai, ahol hosszabb-rövidebb időre megszálltak és megpihentek: Göteborg – Hamburg – Berlin – Bécs – Budapest – Nagyenyed – Torockó és Torockószentgyörgy – Segesvár – Brassó – Bukarest – Giurgiu – Sofia – Istanbul.

Györke János dorfrichter – azaz falubíró – im Dorfe Torockó-Szent-György faluban

Bécsben, tokaji borok kóstolgatása közben hall először Magyarországról. Mivel Zorn élvezte az életet, bővebben meg akarta ismerni Magyarországot, így Budapesten több napot is tölt feleségével együtt. Ismeretéseket köt, majd újonnan szerzett barátai közül egyikük Erdélyről is

beszél neki, amit Zorn emléirataiban következetesen Siebenbürgennek nevez. Érdeklődését Erdély iránt az kelti fel, amikor megtudja, hogy ott nagyon szép a népviselet és szép lányok élnek arrafelé.

Azonnal elfogadja az akkori torockószentgyörgyi földesúr, Torockay báró meghívását.

A báró lovaskocsit küld eléje Nagyenyedre a vasútállomásra. Lesújtó véleménye van Nagyenyedről, ahol leírása szerint „valachok, cigányok és disznók élnek”.

Torockón és a mellette fekvő, Torockószentgyörgyön több időt tölt, és ott festi meg azokat az akvarelljeit, amelyek jelenleg a Zorn-múzeumban láthatók Morában. A gyönyörű népviselet, a szép lányok és a szép környezet valóban megragadták érdeklődését, és viszonylag sok képet festett meg Torockón. Érdekes megfigyelése volt a hasonlóság a torockói és a dalarnai népviselet között. Festett azonban akvarelleket Segesváron és Brassóban is. Brassóban még átvette a svéd királyi Vasa-rendet és továbbutazott végcélja, Istanbul felé.

Torockói népviselet

Nászutazása Istanbulban ért véget, ahol néhány nap múlva hastífuszt kap, két hónapig nyomja az ágyat élet-halál között, de lassan felépül, utána azonnal elhagyja Törökországot és Olaszországba utazik, onnan pedig vissza Svédországba.

id. Sebestyén Gábor ifj. Sebestyén Gábor

Skarprättaren – A sintér

Kovácsműhely

Bergzigenare – Hegyvidéki cigány

Dalarnai népviselet

Anders Zorn érett korában

Dalarnai lány

Szőrmegalléros, selyemsálás nő (Brassó?)

Erdőben

Grudd Anna Andersdotter (Zorn édesanyja)

Dr. Pöcze István: *Lelki morzsák* - 8

ÖRÖKÉLET VASÁRNAPJA – AZ EGYHÁZI ESZTENDŐ UTOLSÓ VASÁRNAPJA

„Azokban a napokban pedig, ama nyomorúság után, a nap elsötétedik, a hold nem fénylik, a csillagok lehullanak az égről, és az egek tartóerői megrendülnek. És akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőkön, nagy hatalommal és dicsőséggel” Márk ev. 13,24-26

A keresztyén egyház ősi hagyománya, hogy az egyházi esztendő utolsó három vasárnapján az ítélet, a reménység és az örökélet kérdéseivel foglalkozik. Nehéz témák ezek, melyek aggodalommal és bizonytalansággal töltik el az ember szívét. Arra a kérdésre, hogy mi vár ránk az idők végezetén, nehéz választ adni. Amint Péter apostol írja levelében, hogy „vannak némely nehezen érthető dolgok, amiket a tudatlanok és állhatatlanok elcsürnek-csavarnak, mint egyéb írásokat is, a maguk vesztére.” (1 Péter 2. levele 3,16 b) Olyan dolgok ezek, melyeket az ige hallgatóinak és magyarázóinak is könnyű félreérteniük. Ezek közé tartozik az örökélet kérdése is.

Az ember fantáziáját mindig foglalkoztatta, hogy mi lesz a sorsa kicsiny bolygónknak, mely évmilliók óta kering pontosan meghatározott pályáján a világmindenség parányi naprendszerében, s amelynek közel 8 milliárd lakosa között néhány évtizedre ott vagyunk mi is. Az optimista és pesszimista nézetek mindig jelen voltak illetve vannak és hol ez, hol az a tábor hallatta erősebben a hangját. Egyik táborhoz sem kívánva tartozni, nézzük meg azt, hogy mit mond erről a Szentírás idézett szövege, melyben Jézus is beszél a világ végéről. „Akkor meglátjátok az Emberfiát” - mondja.

Keresztyén hitünknek egyfajta belső feszültsége, hogy most nem látásban, hanem hitben élünk. Nem látjuk az Örökkévalót és nem látjuk a Megváltót sem. Sőt a látottak ellenére kell a hit útját járnunk. Annak a tapasztalatnak a dacára, melyben látjuk a bűn hatalmát és ezzel szemben hisszük a bocsánatot. Látjuk a halál valóságát és ezzel szemben hisszük a feltámadást. Látjuk a szenvedés valóságát és ezzel szemben hisszük, hogy egyszer valósággá válik az ígélet, miszerint „letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé”. (Jelenések 21,4) Bizony most „hitben járunk, nem látásban” – ahogyan azt Pál apostol megfogalmazza, de ugyanő vallja, hogy eljön majd a „színről színre látás valósága.”, amikor meglátjuk Őt, kihez most hitünk által tartozunk. Igénk ezzel biztat a kitartásra a hitünk megélésében és mindennapi harcában.

Ez a „mégis” reménység amolyan „annak dacára” való jövőbe vetett makacs keresztyén reménység, amely jelen helyzetünkben és gondjainkban is utat tör magának rávilágítva arra, hogy életünk és sorsunk mennyire nem a mi kezünkben van. Jézus szavai arra biztatnak tehát, hogy a mi hitünk reménység is legyen. Az eljövendő teljesség, a célba érkezés reménysége. Indítson ez arra, hogy gyorsan folyó időnket ne tékozzoljuk el. Boldog az a szolgáló, akit az Ura munkában talál.

Gyorsan folyó időmet Az Úr nem adta hiába, De azért, hogy erőmet Szánjam oda jó munkára; Hogy mint drága vagyonnal Éljek veled haszonnal.

Ne engedd könnyelműen Elhénylnem életemet, Add, Uram, hogy serényen Tegyek kötelességemet, Végezzem jól dolgomat, Reád bízva utamat!

Hivatásom ösvényén Adj erőt tovább haladnom, S minden este őszintén Tetteimről számot adnom! Ha igaz és hű leszek, Lelki nyugtot úgy lelek.

Bár te hosszútűró vagy, Bűnbánatra int kegyelmed. Erőt, Szentleket te adj, Ne másban bízom, csak benned. Áldás, béke forrása, Te serkents kitartásra!

(Evangélikus Énekeskönyv 450.)

Az örök élet nem olyasvalami, ami a tulajdonunkban van, ha a Krisztus táborához kötelezzük el magunkat. Az örök élet nem egy elintézett „nyeremény” az élet után. Ez egy remény, mert Urunk azt ígéri, hogy végül majd új eget és új földet teremt, „amelyben igazság lakik”. És mi hisszük, hogy ezen az új égen és új földön, minden sötétségtől és esendőségünkől megszabadulva, nekünk is helyünk lesz. Hogy milyen módon és formában, az rejtve van előttünk. Végül a földi lét és az örök élet egyensúlyát érzékeltessék Luther szavai, miszerint: „míg lábunkkal a földön járunk, szemünkkel az égbe nézünk”.

Berzsenyi Dániel: A KÖZELÍTŐ TÉL (Részlet)

*Hervad már ligetünk, s díszei hullanak. / Tarlott bokrai közt sárga levél zörög.
Nincs rózsás labyrinth, s balzsamos illatok / Közt nem lengedez a Zephyr.
Oh, a szárnyas idő hirtelen elröpül, / S minden mive tűnő szárnya körül lebeg!
Minden csak jelenés: minden az ég alatt, / Mint a kis nefelejcs, enyész.*

„János pedig, amikor hallott a börtönben Krisztus cselekedeteiről, elküldte tanítványait, és megkérdezte tőle: Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?” Máté evangéliuma 11,2-3

Régi tapasztalat, hogy ünnepe annak van, aki várja. Advent a várakozás ünnepe és a várakozók ünnepe. Nemcsak akkor egyszer, hanem azóta is számtalanszor feltette már a tépelődő emberi lélek e kérdést: Te vagy-e az eljövendő vagy mást várunk. A Heródes fogságában sínylődő Keresztelő János kérdésében talán saját kérdésünk is megfogalmazódik. Olyan sokan ígértek már ezen a világon nagyobb boldogságot. Olyan sok hamis próféta szava harsogott már szebb és reménytelibb jövőt. Manapság is oly sokan ígérnek helyzetünk megoldását, hogy okkal és joggal kérdezzük: Te vagy-e az eljövendő. Gondokkal és terhekkel meggyötörtek veszik körül Jézust akkor és mintha csak mi volnánk ezek az akkori tépelődő emberek, kiket a lélek űz, hogy megkérdezzük: Uram, olyan sok ezen a világon a hamis messiás, olyan sokan vannak, akik megváltással biztatják e világot, mondd meg hát nekünk: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várunk?

Mai Adventünkön szeretném megfordítani a kérdést és inkább ekképpen feltenni azt: Uram mond meg, hogy mi vagyunk-e azok, akikhez eljöttél, akiket megszólítasz, és a követésedre hívsz? Mi vagyunk-e azok, akikhez leülsz, hogy meghallgass minket? Mi vagyunk-e azok, akikről oly sok tévelygésünk ellenére sem mondtál még le? Ez a kérdés komoly önvizsgálatra kell hogy készítessen minket.

Olykor élelmiszerek dobozára írják, hogy nyomokban ezt vagy amant tartalmaz. Vajon a mi Krisztus-követésünk a mindennapok valóságában csak nyomokban vagy egészen látható? Vajon az életünkön tükröződik-e a Mesterhez tartozásból fakadó belső derű, nyugalom és békeség? Vajon a mindennapi harcainkat az önzőség, a saját vélt vagy valós igazságunk bizonyítási kényszere hatja át, vagy tudunk nagylelkűek és megbocsátóak lenni? Vajon a görcsös maximalizmus vágya uralkodik rajtunk, vagy el tudjuk engedni a tökéletességben tetszelgés hamis látszatát és illúzióját?

Amikor a Mester keresi benned az Ő bizonyágtevő XXI század eleji tanítványát vajon megtalálja-e azt vagy csak kegyes hangulatokat és nyájas gesztusokat talál? Az vagy-e, akit keres benned? Ha megkérdeznéd tőled a környezetet, az a közeg melyben élsz és mozogsz, hogy ki vagy te? - vajon tudnád-e azt mondani, íme, nézzétek: az én életemben lelki békeség, áldozatos buzgóság és hithűség van. Igen, úgy élsz-e, hogy a szürke hétköznapjaidban is útegyengetője és hitvallója vagy a Mesternek? Útkészítője vagy-e az Úrnak a te otthonodban, családot körében, a munkád területén és a tulajdon szívedben? Érzed-e, tudod-e, hogy követe vagy az Örökkévalónak és útkészítője a Megváltónak? Érzed-e, tudod-e, hogy neked azt a gyönyörű hivatást szánta az Úr, hogy segítheted ő ádventi bevonulását?

Jézus a maga küldetését teljes hűséggel betöltve áldást, békeséget, megnyugvást és üdvösséget hozott. Krisztus híveinek ma is gyönyörűsége hivatása van: útegyengetői lehetünk e világban. Advent arra kötelez, hogy nemes érzések virágaival hintsük be a szív és lélek minden ösvényét, amelyen a Megváltó felénk közeleg és terítsük elé emberi önzésünk szennyes köntösét, hadd szentelje meg még azt is lábaival. Az ádventi kettős bizonyág pedig hadd töltse be zengésével várakozásunkat és hadd tegyen azzá, amivé elhívattunk: az Isten követeivé és Krisztus útjának egyengetőivé! Ámen.

Jankovich Ferenc: TÖREDELMES (Részlet)

*Lelkem hűlőben, sötét van... Uram,
nem találom felém nyújtott kezéd...
Ó, áldd meg, áldd meg rám maradt utam,
mely végül engem hozzád elvezet.*

„Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem.” - Jelenések könyve 3,20

Tömegközlekedési eszközön, mielőtt elindul a jármű, elhangzik a figyelmeztetés: „Kérem vigyázzanak, az ajtók záródnak!” Különös alkalmatosság az ajtó! Elválaszt és összeköt, lezár és megnyit. A csukott ajtó elválaszt, de ha kinyílik, akkor összeköt. Nem csak fizikai, hanem lelki ajtók is vannak az életünkben. Emberi kapcsolatainkban is vannak ajtók. Ajtók, amiket mi magunk zártunk be, ajtók, amiket mások csaptak ránk, és vannak ajtók, amiket talán meg sem látunk, vagy megnyithatatlanok tűnnek.

A fizikai szervezetünknek is vannak ajtóit. A szemünk a füleink, a szánk, mind ajtók, melyek összekötnek a külvilággal, de ha megbetegszene, akkor elzár, bezár. Vannak viselkedési ajtók is. Van ajtaja az indulatnak és indítéknak. Egy-egy döntés alkalmával mi van annak hátterében? Miért tetted, amit tettél? Mik voltak az indítékaid?

Sokféle ajtó van az életünkben, amelyekben azonban van valami közös, mégpedig az, hogy előbb-utóbb mind becsukódnak, és aztán egyszer végleg bezáródnak.

Adventben mégis a legfontosabb ajtóra gondolunk. Ez az ajtó pedig az Isten és ember közötti ajtó. Ez az ajtó az, amely valamikor bezáródott. Mikor az ember a saját döntésével megnyitotta szívét a kísértő előtt, és ezzel együtt bezárta a szívét az Isten felé. Megszűnt a harmónia az Örökkévaló és az ember között.

Adventben viszont újból és újból, évről évre elhangzik az ígéret, hogy egy napon érkezik valaki, aki újra utat nyit a mennyei otthonba.

A jól ismert és sokat emlegetett tékozló fiú példázatában nyitva volt egy ajtó. A fiú elkérte apjától a vagyont rá eső részét. A vagyontól kért, az apjától nem. És nyitva állt előtte a nagyvilágra nyílt kapu, és mehetett szabadon. Apja öleléséből, a fogságnak érzett otthonból kiszabadult.

Mert az Istenhez tartozás soha nem rabság. Vele csak szabadon lehet közösségekben lenni. Milyen megdöbbentő, hogy ez az ajtó még akkor is nyitva áll, mikor a fiú elszegényedve, önmagát kifosztva, a mélységekből menekülve hazatér. Hogy megbánva a mögötte lévő éveket és tetteket hazamehetett és nyitott ajtót talált nem csak a házon, melyet elhagyott, hanem az apai szívben is melyet megsebzett, és amely visszafogadta.

Az ismert körülmények miatt hónapok óta a labdarúgó mérkőzéseket zárt kapuk mögött tartják. A több tízezres stadionok nyomasztóan üresek és némák. Nincs nézőközönség, nincs biztatás, nincs elismerés. Annak érdekében, hogy ennek hiányát valamelyest pótolják, hangszórókból adják a közönség hangját. Mert zárt ajtók mögött, a nyomasztó csöndben nem éltszerű a játék.

Az Örökkévaló kinyitotta felénk az ajtót! Szeretne bebocsátást nyerni a szívünkbe. Nem hiába nyitotta ki az ajtót az ember felé. Nem hiába zörgetett és zörget, ha személyesen szívünk ajtaja zárva marad előtte! De nem kell zárkózottan élnünk! Urunk felszabadít a bizalom gesztusára és szeretne bejönni a mi életünkbe. Adventben nekünk szól az ígéret: Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek. Engedjék be hálával, örömmel!

Hadd örvendezzünk adventért, dicséretet mondva és hálát adva Urunknak, hogy Őrá várhatunk. Ámen.

Dr. Pöcze István sorozatával, adventi Lelki morzsáival, azoknak szívhez, lélekhez szóló biztatásával kívánunk híveinknek, az Új Kéve olvasóinak, minden jóakarátú embernek Áldást, békességet, tudván, hogy Erős vár a mi Istenünk, amiért Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus! Ámen.

„Légy csendben, és várj az Úrra!” – Zsoltárok 37,7

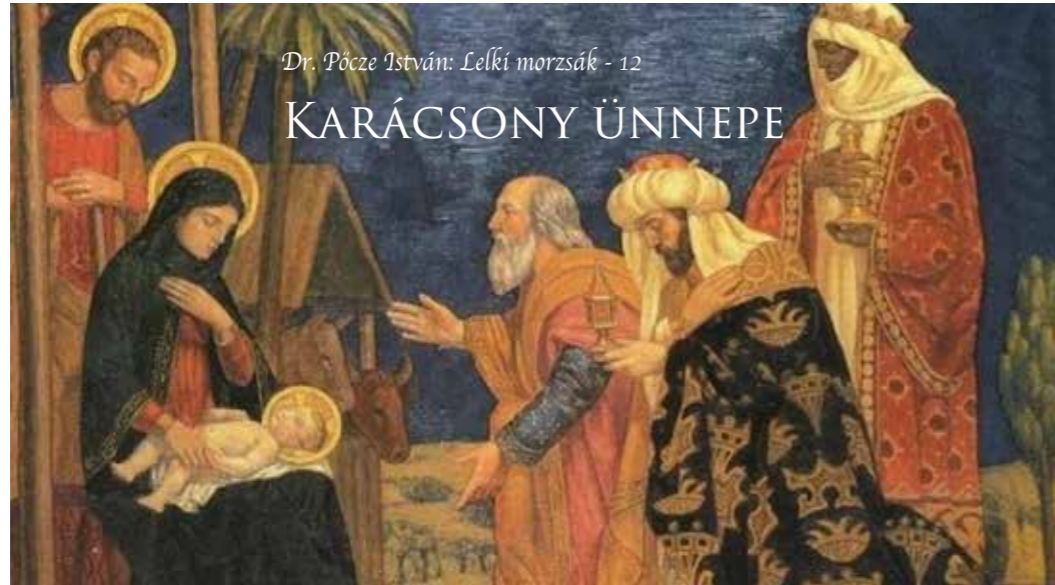
Adventnek vannak külső jelei és fényei, melyek ez évben talán visszafogottabban, de ilyenkor hagyományosan megjelennek. Az adventi koszorú, az utcák fényfüzérei és különböző hangulati elemei vesznek körül bennünket. Ugyanakkor az Adventnek vannak lelki elemei is, melyek a szokásosnál nagyobb, felfokozottabb érzéseket hoznak felszínre. A lélek szembesül azzal a belső igényével, hogy minden tüsténkedés és cselekvés mögött a belső nyugalmat keresi. Az advent olyan mélyről jövő lelki igényeket tükröz, amelyeket senki sem hozhat létre önmagának, de amelyeket mégis folyamatosan keres.

Ha valaki ma, néhány nappal a karácsonyi ünnep előtt bármely európai városra tekint, első látásra úgy tűnhet, hogy minden készen van a Megváltó érkezésére. Feldíszített fenyőfák a települések főterein, fényláncok, karácsonyi zene, süteményes sátrak és a forró puncs illata mind az Istengyermek boldog fogadásának a látszatát keltik és hirdetik. De ha valaki jobban és mélyebben megnézi, akkor azt látja, hogy bár minden fényesebb, mint annak idején Betlehemben, mégis sok ember – csakúgy, mint akkor –, elmegy a lényeg mellett. Az adventi vásárlások és készülődések zürzavarában elfelejtődik, hogy 2000 évvel ezelőtt a Megváltó csöndben jött el és hogy Ő azóta sem lelhető fel a zajban. Mert annak, aki Őt akarja megtalálni, a csendet kell szeretnie és a csendet kell keresnie, ahogy azt Igénk is üzeni: „légy csendben és várj az Úrra!”

Elgondolkodom, hogy vajon annak idején minek kellett volna történnie, ami az embereket felriaszítja fáradt egykedvűségükből és mélyes közönyükből? Mekkora lármát kellett volna Istennek csapnia ahhoz, hogy észrevegyék eljövételét? De nem úgy és nem ott jött el, ahol a legtöbb látnivaló és a legnagyobb zaj volt, hanem Betlehem kapui előtt a dűledező falak egyik szegletében jött erre a világra, az éjszaka legnagyobb csendjében. Ki gondolt volna azon az éjfélen a kapuk előtt lévő barlangistálló jászlára? Így jött el Isten akkor és így jön el ma is az emberhez és az egyes lelkekhez. Ezt a tényt ismerjük ugyan, de ismerjük-e magát a titkot? Annak az éjszakának a mélységét és csendjét értjük-e igazán? Értjük-e, hogy Isten a csöndben ragadható meg? Mi lármázunk, reklámozunk és harsogunk, talán mert attól félünk, hogy Isten csendjét és hallgatását nem hallja meg ez a világ. Végül aztán valóban nem halljuk meg a magunk teremtette zajban.

Ha napjainkban valamelyik államfő ellátogat egy másik vezetőhöz, akkor a protokoll kényes szabályai szerint fogadást rendeznek a tiszteletére, melyet már hónapokkal az esemény előtt előkészítenek. Ezt követően pedig minden az előre meghatározott program szerint történik. Mikor az Ige megtestesült, bejelentetés nélkül jött el és lépett be a történelembe. Csupán néhány pásztor térdelt szótlánul az istállóban a jászol előtt, amelyben a Gyermekek feküdt. Ilyen puritán egyszerűségben, ilyen csöndben és titokban jött a Megváltó ebbe a világba. Vajon miért mutatta magát Isten ilyen észrevétlennek és miért választotta ezer más lehetőség közül a jászlat jelnek: „A jel pedig ez lesz számotokra: találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.” (Lukács 2,12) Nem azt szeretné ezzel, hogy igazi nagyságát a látszólagos kicsinysége mögött fedezzük fel? Talán azt szeretné üzeni, amit mutat nekünk, hogy legyünk mi is kicsinnyé és így készítsük fel a szívünket az Ő befogadására.

Bizonyos, hogy az Adventi időnek elsősorban nem azt kell szolgálnia, hogy kitaláljuk, mit ajándékozzunk szeretteinknek és idegesen fussunk annak beszerzésére. E pár hétnek a csend idejének kell lennie! Olyan időszaknak, mely arra szolgál, hogy felkészüljünk, hogy amikor Ő eljön, ne menjünk el mellette. Legyen a szívünk az a szegényes, egyszerű, sallangoktól mentes jászol, ahol az Istengyermek befogadásra talál!

„Ne féljete, mert ime hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma néktek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lukács 2,10)

Szívünkben ilyenkor megelevenedik a jól ismert karácsonyi kép, mellyel együtt talán felidéződnek kedves régi emlékeink is. Ady szavaival élve átéljük, az „így dúdolgattam én...” gyermeki Jézus-várás önfeledt emlékét, amely ekképpen foglalható össze: Isten-gyermek fekszik a jászolban és felette angyali ének csendül: „Dicsőség a magasságban Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarát.”

Az események külső kerete ismerős: Jézus születésének évében Augustus császár rendeletet adott ki, hogy tartanak népszámlálást a római birodalomban, ezért mindenkinek a maga városába kellett mennie, hogy ott összeírják. Józsefnek, aki Dávid király nemzetségéből származott, jegyesével, Máriával együtt Názáretből a júdeai Betlehembe kellett utazniuk. Mária áldott állapotban volt, a hosszú fárasztó út után Betlehembe megérkezve eljött szülésének ideje, azonban mivel a szálláson nem volt már hely a számukra, így a jászolba fektette gyermekét.

Közben a szabad ég alatt a nyájuk mellett örökös pásztoroknak angyalok jelentek meg az örömhírral: „Ne féljete, mert ime, hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma néktek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.”

A pásztorok komolyan vették a hírt és késlekedés nélkül elindultak Betlehembe, hogy személyesen győződjenek meg arról, igaz-e mindaz, amit hallottak. Odaérve megtalálták Máriát és Józsefet a jászolba fekvő kisgyermekkel. Így ezek az egyszerű pásztorok lettek a karácsonyi örömhír első tanúi és hirdetői. Azzal a bizonyossággal tértek vissza, hogy mindent pontosan úgy láttak és hallottak, ahogy Isten megígérte nekik. Miután találkoztak a gyermek Jézussal, megváltozott az életük, hazatérve dicsőítették és magasztalták az Istent. (Lukács 2,20)

Az Egyház története során sokan és sokféle megközelítésben megpróbálták már a karácsonyi misztérium korokon átívelő örökérvényű üzenetét megragadni és megfogalmazni. Karácsony azt a reményt adja, hogy bár az örömtelenség nem tűnt el a világból, ugyanakkor Isten szeretete bevilágít az élet és a szív szomorúságába is. Mert Isten nem maradt kívülálló az embervilágtól, hanem közeljött, emberré lett és belépett az emberi történelembe. Ez olyan örömhír, amely az egész emberi életet áthatja és átértelmezi, olyan örömhír, amely minden élethelyzetben reményt adhat. Karácsony üzenete, hogy a minket szerető Isten sorsközösséget vállalt velünk, ezért bátran vallhatjuk, hogy a szeretetétől többé semmi el nem választhat már minket.

Borús, megterhelt év van mögöttünk. Talán ebben a sötét háttérben még fénylőbben ragyoghat át Isten szeretete, mely testet öltött Jézusban, ma is hirdetve felénk: „Ne féljete!”

Ezzel kívánok reményteli Istentől áldott Karácsonyi Ünnepet, hogy Jézussal találkozáskor a pásztorokhoz hasonlóan tudjunk mi is Istent dicsőíten és magasztalva továbbmenni.

MEDGIVANDE

till avgiftshjälp
till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige
(Egyházi járulékról szóló BELEEGYZÉS a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség javára)

Härmed ger jag mitt medgivande till avgiftshjälp till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige att genom Skatteverket från och med nästa år och tillsvidare dra av 1 % kyrkoavgift beräknad på min kommunalt beskattade försäkringsbara förvärsinkomst.

(Ezennel beleegyezésemet adom a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösségnek, hogy a kommunális adóköteles jövedelmemre számított 1% -os egyházi járulékot a jövő évtől kezdődően és a továbbiakban az Adóhivatal útján vonja le.)

Namn: _____

(Név)

Personnummer: _____ - _____

(Személyi szám)

Adress: _____

(Cím) Gata (Utca) / nr (Házszám)

Postadress: _____

(Postai cím) Postnr (Irányítószám) Ort (Város)

Datum (Dátum) _____

Underskrift (Alíráás) _____

Skicka medgivandet till (A beleegyezést az alábbi címre kell elküldeni):

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136

För att gälla kommande inkomstår måste medgivandet vara insänt **senast 31-e oktober året innan.**

(Ahhoz, hogy a következő évtől érvényes legyen, a beleegyezést **legkésőbb folyó év október 31-ig** kell beküldeni.)

Medgivandet är giltigt till det återkallas. Blankett för återkallelse

begärs från och sändes in till Pastorsexpeditionen:

A beleegyezés visszavonásig érvényes. Visszavonási nyomtatványt

a Lelkészi Hivataltól lehet kérni és oda visszaküldeni:

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136.

Imádság: Mennyei Atyánk az Úr Jézus Krisztus által!

Szeretnénk megköszönni, hogy várhatunk, hogy készülhetünk. Köszönjük, hogy tanítasz, terelgetsz, bátorítasz, hogy ne tétlen várakozásban teljen az ünnepvárás, hanem buzdítasz az útépitésre bennünket is. Megvalljuk előtted Istenünk, hogy bizony belefáradunk az élet és a körülöttünk zajló világ történéseibe, bizony sokszor megkeseredünk, megtorpanunk a hitben és elbizonytalanodunk a jövőt illetően. Hálás szívvel köszönjük neked, hogy ezekben a nehéz időkben is szeretetteddel veszel körül, és a bezárt ajtókat, életek, szívek és lelkek nyitogatását nem adod fel, mikor mi már régen feladtuk. Gyógyír számunkra az örömhír lelkesítő, tettekre ösztönző szava, mely minket is kihoz a pusztai kietlenségéből, átvezet a szakadékok felett, az élénk tornyosuló megpróbáltatások hegyeit ledönti. Szeretnénk eléd hozni ezt a betegségtől, békétlenségtől, bizalmatlanságtól, háborúságtól élethetlenné vált 21. századi világot, sokszor kietlenné tűnő pusztát, és kérünk, töltsd meg az ünnepvárás napjait az örömhír minden áldásával. Megtartó szereteted maradjon velünk, szereteteinkkel, gyülekezetünkkel, egyházunkkal, népünkkel, és ezzel az egész világgal. Áldd és szenteld meg az ünnepre készülésünk napjait, az otthonunkat és szívünket, hogy méltókká váljunk a neked szentelt ünnepre. Az Úr Jézus Krisztusért kérünk! Ámen.

BESZÁMOLÓ A NYUGAT-EURÓPAI MAGYAR PROTESTÁNS GYÜLEKEZETEK SZÖVETSÉGE JUBILEUMI KÖZGYŰLÉSÉRŐL

Fennállásának 20. évfordulója alkalmából 2020. szeptember 10-13. között a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége jubileumi közgyűlés keretében adott hálát Istennek. Az összejövetel helyszínéül a Zürich közelében fekvő, mánedorfi Bibelheim egyházi konferencia-központ szolgált, mely az elcsendesedésen és a lélekben való töltekezésen túl a Svájci Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének vezetőivel, lelkészeivel és tagjaival való találkozásra is lehetőséget adott. Az egybegyűlteket a házigazdák nevében Deák Péter, volt zürichi gyülekezeti elnök üdvözölte. A közgyűlés résztvevőit köszöntötte Jónás Albert, a berni gyülekezet és az újjászerveződött svájci gyülekezeti szövetség elnöke is, aki e közösségek reménykeltő megújulásáról szólt.

2020 megkerülhetetlen mementót hordoz a magyarok számára. Bevezető előadásában Dr. Ferencz Árpád, az auensteini svájci gyülekezet lelkésze „Trianon arcai – A velünk élő Trianon” címmel a békediktátum 100. évfordulójára emlékezve rámutatott arra, hogy bár a témának sokféle megközelítése lehetséges, mégis meglepően egységes az a lelkiérzelmi trauma, melynek nyomai nemzedékeken át tapasztalhatók.

A koronavírus-járvány az utolsó pillanatig sok bizonytalanságot jelentett. Az előzetes jelentkezők közül tucatnyinál is több visszalépő ellenére a hat országból érkezett közel félszáz résztvevő a Szövetség szinte teljes képviselőtét biztosította Belgium és Finnország kivételével. Az angliai, észtországi, svédországi és müncheni képviselők interneten keresztül csatlakoztak a konferencia résztvevőihez.

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának tanácsosa és a Magyar Református Egyház Generális Konventjének képviselője, Dr. Gér András a konferencia résztvevőit levélben üdvözölte, melyben egyházának a diaszpórában élő magyar közösségekkel való kapcsolata bővítését, az eddig elért eredmények megerősítését, új utak és lehetőségek kidolgozására irányuló ténykedését vázolta fel. A Magyarországi Evangélikus Egyház Ökumenikus és Külügyi Osztályának vezetője, a METT ügyvezetője, Cselovszkyné Dr. Tarr Klára, valamint Tölgyesi Ágnes, diaszpóra referens ugyancsak levélben számoltak be egyházuknak Magyarország Kormányával kötött szerződésben fogalt támogatási formáiról, kiemelve a diaszpóra egyházainak múltját őrző levéltárak és tárgyi eszközök megőrzését, tudományos igényű kutathatóvá tételét biztosító digitalizáció fontosságát, mielőbbi kiteljesítését.

Dr. Varga Pál, németországi lelképásztor, a Szövetség egyik alapító lelkésze pontos, jól dokumentált, a gyökereikig visszatekintő és a kiteljesedés eddigi útjait végigjáró Protestáns Szövetségről szóló előadásában. A hollandiai Dr. Hermán M. János a korábbi szerveződésekéről villantott fel egy-egy fontos és érdekes részletet. Megtekinthetők voltak a Szövetség múltját tényszerűen dokumentáló Új Kéve svédországi egyházi folyóirat szerkesztőségi példányai is.

A Közgyűlés szokásos elnökségi, tevékenységi, munkaági, pénzügyi és ellenőri jelentései után az írásban benyújtott és szóban elhangzott gyülekezeti beszámolók következtek. Sok szó esett a jövőépítés lehetőségeiről, elképzelésekről és kilátásokról is. A mindezekhez szükséges személyi állományról, munkatársi köréről, a feladatok kidolgozását,

koordinálását, végrehajtását, különféle tisztségeket vállaló személyek jelöléséről és megszólításáról a Választmány gondoskodott. A tanácskozás során a NYEMPGYSZ alapszabályának módosítására is sor került. A Közgyűlés megköszönve az eddigi tisztviselőknek az éveken át végzett munkáját, a tisztújítás révén a Szövetség részben megújult vezetőséggel, hittel, és Isten megtartó kegyelmében bízva buzdította tettekre Nyugat-Európa magyar protestáns gyülekezeteiben élő, Isten dicsőségére és a rájuk bízott nyájakra vigyázó órállókat.

Különleges színfoltot képviseltek a konferencia reggeli és esti áhítatai. A svájci gyülekezetekből érkezett Kövecses Ágnes zongoraművész és Visky Máté hegedűművész szereplésével, a Szövetség konferenciáját záró ünnepi istentiszteleten Dr. Michna Krisztina, a zürichi magyar protestáns gyülekezet református lelkésze, valamint Dr. Wagner Szilárd bécsi evangélikus lelkész szolgált. Köszönetmondással és a 2021-es találkozás reményében Dr. Karvansky Mónika bécsi magyar református lelképásztor, a Szövetség új elnöke zárta a négynapos mánedorfi találkozót. Az Isten iránti hálával hazautazó résztvevők az Ige biztatását vitték magukkal:

„Én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig”.
(Mt 28,20b)

A NYEMPGYSZ közgyűlése nevében

Molnár-Veress Pál leköszönő elnök,
Dr. Karvansky Mónika új elnök,
Jaskó Irén szövetségi titkár

Mánedorf/Svájc, 2020. szeptember 13.

A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége 2020. szeptember 11-13. között Svájcban, Mánedorfban tartott évi konferenciájának résztvevői (Szántó András felvétele)

Kulcsár Ferenc

ÖRÖKKÉVALÓSÁG

Az örökkévalóság olyan, mint a Hajnal, amelyre nem ébred többé az Őrangyal.

Az Örökkévalóság szó szötte Gondolat. Meglesz, mondja Isten, és szava elakad. Az Örökké valóság megvallat. De főleg sírig eltitkolja, mit akarhat tőled. Az Örökké-Valóság égő homokóra. Átprésel szűk nyakán a lángoló hóba.

†
Az Örökkévalóság vékony, mint a penge, amelyet a Halál csempész a szívedbe. Az örökké Valóság olyan, mint az élet: hosszú, véres, kemény, mint a végítélet. Az Örökké-Valóság vesztőhely, vad vihar, tűzözön, mely által a mindenség kihál.
†
Az Örökkévalóság örült libikóka, Ámor s Psziché nyúvi a teremtés óta. Az Örökké valóság seggrepacsi-játék, hunysz Isten ölében: püföl csalárd szándék. Az Örökké-Valóság fogócska, bújócska: jégen futsz, lángon át, bújssz a disznóólba.

Az Örökkévalóság fűszerben az illat: szívedbe nem hatol, csak lelkedben nyílhat. Az örökké Valóság mindaz, amit leírsz, mialatt, mint Rózsa, becsukódsz és kinyílsz. Az Örökké-Valóság szavak közti séta, míg hintál a szélben ég s föld közt a létra.
†
Az örökkévalóság tökéletes, mint a Tökéletes Büntény megfajított Titka. Az Örökké valóság Micháél sírása: arcára vér csöpög, várván megváltásra. Az Örökké-Valóság halálunknak mása, a velünk szenvedő Isten áradása.

†
Az Örökkévalóság fájdó, mint az ember, s elhagyott, árva, mint a zokogó tenger. Az örökké Valóság Minden is meg Semmi, hallgat és mosolyog – nem bír megjelenni. Az Örökké-Valóság misztikus kelepce – félbetörri Versed s kifosztva ereszt be.
†
Az Örökkévalóság ugrik, mint a bolha, mire odakapnál, már vagy a pokolba. Az Örökké valóság egyetlenegy fohász, esedezés, amely a Létben kotorász. Az Örökké-Valóság kört ír a körökbe, s amiként a sikoly, feltör s elhal egyre.

Az Örökkévalóság megöszült embrió: kárhozatba tuszkolt magyar, örmény, zsidó. Az örökké Valóság Urunk jövedele felhők szárnyán: szeme könnyekkel van tele. Az Örökké-Valóság nyugalmat nem talál, zsvavajjal tölti be milliárdnyi Halál.

†
Az Örökkévalóság, ó, feledhetetlen, van, amint a Vér van gyógyulatlan sebben. Az Örökké valóság sohanapi derű. Mint a megtört kenyér, bonyolult s egyszerű. Az Örökké-Valóság itt van és amott van, és akár az Isten, meg sohase moccan.

†
Az Örökkévalóság jáspis, zafir, smaragd. Apokrif séta az élet fái alatt. Az örökké Valóság mindenható játék, első s végső álom, halálos ajándék. Az Örökké-Valóság szelíd és halk szavú. Szárnyain pernye száll: versedre szórt hamu.

†
Az Örökkévalóság ketyeg, mint az óra, néha mégis kihagy, mondjuk, virradóra. Az Örökké valóság rövid, mint az élet, hirtelen véget ér, még el sem mesélted. Az Örökké-Valóság gondolat szülte Szó. Vers épül belőle: Isten s az Olvasó.

Niman József
1935–2020

Niman József 1935. augusztus 26-án született Kolozsváron. Apja Niman József, cipészmeister, anyja Pálffy Rozália, háztartásbeli. Elemi iskoláit az Eperjes-utcai iskolában kezdte, majd a Református Kollégiumban folytatta. Gyermekkorában vakációit kedvenc nagynénjénél, Zseni-néninél, Szilágyosomlyón töltötte. Itt Artúr nagybátyjával halászott-vadásztott, rákászott, és nagyokat kirándult. Másik nagybátyja Székelyföldön lakott, ott a fenyvesekkel találkozott. Ezek a korai élmények döntő hatással voltak rá, és egy rendkívüli, életre szóló, természet iránti szeretethez vezettek. Jól képzett tanárai voltak, különösen fizikából és kémiából. Az iskola jól felszerelt tartással rendelkezett, ahol ő szívesen segédkezett, és figyelme lassan a vegytan tudományára fordult. Mikor nagyobb lett, a vakációk alatt egy gyárban ládákat szegezett, és a kapott pénzéből egy kis kémiai laboratóriumot rendezett be magának otthon a padlason. Volt ott kémcső, retorta, Bunsen-égő, még Berzelius-pohár is a beszerezhető vegyszerekkel együtt. A tanítóképző elvégzése után a kalotaszegi Váralmásban kapott oktatói állást, hétvégeken ottan hazabiciklizett. Közben készült az egyetemi felvételre. 1954-ben bekerült a Bolyai Tudományegyetem kutató kémia szakára, amit jó eredménnyel el is végzett 1959-ben. Az egyetemi évei ugyancsak meghatározóak voltak életében, nem csak azért, mert ott ismerte meg élettársát,

de azért is, mert szoros barátságok alakultak ki több évfolyamtársával, akikkel az egyetem elvégzése után is tartották a kapcsolatot, és gondját viselték egymásnak. 1960 májusában feleségül vette Bereczki Margitot, volt egyetemi kolléganőjét. Nem sokkal azután versenyvizsgával sikerült bejutnia a Terápia gyógyszergyárba. Munkáját szerette és lelkesen végezte. Szorgalommal és kitartó munkával sok tapasztalatra és alapos tudásra tett szert. 1965-ben, egyetlen gyermekük, Péter születésekor a gyógyszergyár kiutalt számukra egy négy-szobás lakást, amit a nagy lakáshiány miatt egy munkatársával és annak családjával kellett megosztaniuk. Ebben a közös lakásban laktak aztán 8 éven át. Nyáron a hétvégeket kirándulással, úszással, teniszszel, télen pedig korcsolyázással és sízéssel töltötte fiával és feleségével együtt. Szabadságait, azt a röpkét két hetet, ami akkor egy kezdő mérnöknek járt, nagy odaadással tervezte, a térdképzés volt az egyik legkellemesebb időtöltése. Fiatal éveiben az útirány leggyakrabban Pádis, vagy Maroshévíz, a Hargita és a Fülel-havasok voltak, ahol a számára oly kellemes sátorozást nemegyszer málnaszedés, számóca- és áfonya-szedés tette hasznossá is. Fontos volt az is, hogy lehetőleg legyen strand a közelben, hogy úszni tudjon, de ha strand nem volt, egy patak vagy egy tó is megtette. Nagyon szeretett sportolni. Úszáson kívül sokat teniszezett, sízett, korcsolyázott, kajakozott, de mindene előtt – biciklizett. Csupán 14 éves volt, amikor elkerékpározott a több mint száz kilométerre fekvő Szilágyosomlyóra, ami figyelembe véve az akkori útviszonyokat és egyéb körülményeket, nem kis teljesítménynek számított. Később, ha tehetett, mindenhol biciklizett. Ezek után nem csoda, hogy az első Svédországban töltött nyarán, 52 évesen felkerekedett az ócska, egyváltós, sátorral megpakolt biciklijére, és Osloból karikázott, majd onnan vissza. Szakmai téren jól indult: Több olyan újtását szabadalmaztatták, amelyek lényeges nyereséghez juttatták a vállalatot. Követően a gyógyszerkutatók külföldi vívmányait, és próbálta azokat – az adott lehetőségekhez és körülményekhez viszonyítva – alkalmazni. Gyakori látogatója volt az egyetemi könyvtáraknak, ahol – mint mesélte –, még japán szak-

szövegből is próbálta megérteni azt, ami az ő kutatása számára fontos volt. Az akkori úzus szerint azonban, – magyar lévén – a saját szabadalmainak csak a társszerzőjeként szerepelhetett, ami azt jelentette, hogy olyanokkal kellett megosztania a jutalmat, akiknek a találmányokhoz semmi köze nem volt. A 70-es évek végétől kezdődtek a leépítések, átszervezések, ami odavezetett, hogy bár munkaköre megmaradt, a fizetését kétszer is csökkentették. Nagy optimizmusa, kezdeti lelkesedése és sikereinek ellenére is, lassanként a csalódás és a reménytelenség kerítette hatalmába. A saját és családja jövőjét egyre kilátástalannabbnak találta, s amikor 1987-ben meglátogatta az Eskilstunában élő, tíz évvel fiatalabb öccsét, Tibort, úgy döntött, hogy nem tér vissza. A román hatóságok bosszúja és szinte három évig tartó hercehurcája után, 1989 decemberében sikerült végre feleségét, fiát és édesanyját fogadnia a södertäljei otthonában. Egy évvel később Péternek is sikerült egyesíteni saját fiatal családját, – akkor érkezett Svédországba menyee Tünde, és két éves unokája, Andreea. 1992-ben megszületett második unokája, Rudolf is. Annak érdekében, hogy megfelelő körülmények között várhassa családját, rögtön ideérkezése után – természetesen még nyelvtudás nélkül – egészségtelen, kemény fizikai munkát vállalt egy olyan vállalatnál, ahol ölből öntöttek hajóhorgonyokat. Esténként nagy szorgalommal és odaadással tanulta az új nyelvet, tanfolyamokra járva, újságot olvasva és rádiót hallgatva. Nem több mint két évnyi ittlét után alkalmazták az akkor termékei révén már világhírnévnek örvendő Astra gyógyszergyár kutatóosztályán. Egy játékboltba beszabadult kisgyermekhez hasonló ámulattal vette birtokába az akkori legmodernebb felszerelésekkel és műszerekkel rendelkező kutatólaboratóriumot. Csapatában ő volt a legidősebb és a legtapasztaltabb is. Már az elejétől fogva több fontos és felelősségteljes feladatot bíztak rá, és ezeket, korábbi kutatói tapasztalatainak köszönhetően, bravúrosan meg is oldotta. Nagyon szerette a munkáját, rengeteget túllórázott, és sokszor elmondta, hogy még ingyen is szívesen dolgozna ott. Kiváló pedagógiai érzékét felhasználva tanította fiatal munkatársait, akik szívesen fordultak hozzá segítségért, tanácsért. Ezért nagy közkedveltségnek örvendett kollégái körében, akik később meghatóan búcsúztatták, mikor 66 évesen nyugdíjba ment. Nyugdíjba vonulása után feleségével együtt vettek egy kis pesterszébeti lakást, ahova általában évente kétszer ellátogattak, és ott töltöttek egypár hónapot. Közeli volt a színház, gyakran ellátogattak az előadásokra. Joco a Margit-szigeti uszodának is szorgalmas látogatója volt, ahol kollégáival találkozott, teniszezett, és természetesen sokat biciklizett is. Az évek során sokszor autóztak Magyarországra és Erdélybe, de most hosszabb utazásokra is nyílt lehetőségük. Így kerültek el többek között Kínába, Thaiföldre és a Kanári-szigetekre. Ezeket az utazásokat tüzetes „kutatómunka” és térképböngészés előzte meg, éppúgy, mint fiatal korában. Két évvel ezelőtt Södertäljéből, ahol közel 30 évig éltek, elköltöztek Ekerőre, hogy közelebb legyenek a fiukhoz és családjához. A költözést megelőző évben, a szokásos magyarországi ottlét után hazatérve Joco nagyon lefogott, és életében először, kimondottan rosszul érezte magát. Az orvosi vizsgálat során kiderült, hogy a hasában daganat képződött, amit azonnal műteni kellett. Pár hétre rá komoly műtéten ment keresztül; többek között kioperálták az egyik veséjét is. A műtőorvos optimizmusa ellenére a daganat újra elkezdett terjedni, ami egy második operációra kényszerítette nem egészen egy évre az első műtét után. Sajnos ez az operáció sem szüntette meg a daganat terjedését, és végül, idén februárban az orvosok megállapították, hogy állapota menthetetlen. Ezután fájdalomcsillapítókat kapott, egyre soványabb és gyengébb lett, de otthon volt szerettei körében, s az optimizmusa is változatlan volt. Június végén felfekvési sebeit kezelendő kórházba került, ahol kitűnő ellátásban részesült. Ennek ellenére, teste egyre gyengébb lett, s a végén már enni és inni sem tudott. Július 9-én hajnalban megszűnt szíve dobogni. Feleségét Gittát, fiát Pétert, ennek élettársát Tündét és két unokáját hagyta maga után, sok-sok emlékekkel együtt. Nagy részvétellel, szűk családi körben megszűnt szíve dobogni. Isten adjon neki nyugodalmat, örök békeséget!

Fiának, Niman Péternek emléksorait lásd a következő oldalon.

ISTENTISZTELETI NAPTÁR A 2021. ESZTENDŐRE

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
	ISTENTISZTELETEK 2021-BEN												
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Aug	Szeptember	Október	November	December	
1	VÄXJÖ	16	13	6	10	15	5		11	16	6	4	
2	SÖLVESBORG	16	13	6	10	15	5		11	16	6	4	
3	LJUNGBY	17	14	7	11	16	6		12	17	7	5	
4	JÖNKÖPING	17	14	7	11	16	6		12	17	7	5	
5	BORÁS	22	19	12	16	21	11		17	22	12	10	
6	HELSINGBORG	23	20	13	17	22	12		18	23	13	11	
7	MALMÖ	23	20	13	17	22	12		18	23	13	11	
8	HALMSTAD	24	21	14	18	23	13		19	24	14	12	
9	GÖTEBORG	24	21	14	18	23	13		19	24	14	12	
10	VÄSTERÅS	30	27	27	24	29	19		25	30	20	18	
11	ESKILSTUNA	30	27	27	24	29	19		25	30	20	18	
12	STOCKHOLM	31	28	28	25	30	20		26	31	21	19	
13	UPPSALA	31	28	28	25	30	20		26	31	21	19	
14	TÁNGAGÁRDE - ET Küldöttgyűlés			19-20-21									
15	TÁNGAGÁRDE - Gyülekezeti Napok					25-26-27							
16	STRÄNGNÄS - Magyar márt. Emlékkst.										27		
17	TALLINN	6				8				9			
18	HELSINKI	7				9				10			
19	Presbiteri Konferencia												
20	Protestáns Szöv. Konf. - Visegrád								2-5				
21	Lelkigondozó Szolgálat Konf.												

A nyári szünetben csak kivételes esetben tartunk istentiszteletet. A rendszeres szolgálatok sora júliusban és augusztusban szünetel. Az itt közölt időpontok / helyszínek rajtuk kívülálló okok miatt változhatnak, ezért kérjük, az esedékes istentisztelet előtt szíveskedjenek a gyülekezeti felügyelőknél, vagy internetes honlapunkon (www.keve.se) tájékozódni.

TEMPLOMOK / HELYEK ahol istentiszteleteinket tartjuk		
BORÁS	Hässelholmskyrkan	Våglångsgatan 3
ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
HALMSTAD	Andersbergskyrkan	Grönevångstorg
HELSINGBORG	RÅÅ EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
HELSINKI	Alppila-kirik	Kotkankatu 2
JÖNKÖPING	S:t Franciscus katolska kyrkan	Toraplan
LJUNGBY	S:t Stephans katolska kyrkan	Bolmstadsvägen 21
MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjögatan 1
SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
STOCKHOLM	Franska Reformerta kyrkan	Humlegårdsgatan 13
STOCKHOLM	BROMMA Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
TALLINN	Toomkirik	Kirikuplats 1
TAMPERE	Kaleva-kirik	Liisanpuisto 1
TÁNGAGÁRDE	Gyülekezeti Otthon	40-es útról Äspered felé
UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsgatan 3
VÄSTERÅS	SKULTUNA Pingstkk	Västeråsvägen 11
VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
VÄXJÖ	Mariakyrkan	Kungsvägen 117

December 10-e óta egyházunknak is van befizetésekhez használatos SWISH-száma és ahhoz csatolt QR kódja.

SWISH-számunk: 123 648 7490

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKÁÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR

Ikt. szám: DDFO/ 474 /2020.

Molnár-Veress Pál
lelkész úr részére

Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség

Nagytiszteletű Lelkész Úr!

Kérem, engedje meg, hogy a Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárság nevében megköszönjük Önnek az Észak-Európában végzett több évtizedes adaadó lelkési szolgálatát, a magyar protestáns közösségek hitbéli összefogását.

Meggyőződésünk, hogy három évtizedes szolgálata úgy a svédországi gyülekezeteknél, mint az észtrországi és finnországi magyar közösségeknél meghatározó és emlékezetes időszak marad az észak-európai magyarság életében. Szeretnénk biztosítani Önt arról, hogy Államtitkárságunk a továbbiakban is kiemelten fontosnak tartja a keresztyén értékek megőrzésére és továbbadására való törekvést, hitbéli erősödést és összetartozást, ezért az észak-európai protestáns közösségek a továbbiakban is számíthatnak támogatásunkra.

Még egyszer köszönjük Lelkész Úr áldozatos munkásságát, és kívánunk a továbbiakban is sok erőt és jó egészséget!

Budapest, 2020. december *H*

Üdvözlettel:

1051 Budapest, Széchenyi István tér 7-8.
Telefon: +36 1 795 6566

ISSN 1400-8998

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség lapja
Az Északon élő magyarok ökumenikus fóruma
(Ungerska Protestantiska Samfundets tidning
Ungarnas ekumeniska forum i Norden)

Megjelenik évente 4 szám
(Utkommer 4 nummer per år)

Nr. 3-4 árgáng XXVIII. évfolyam 3-4. szám
December 2020 december
Felelős kiadó (Ansvarig utgivare)
a Protestáns Egyháztanács (Kyrkoråd)

Szerkesztő (Redaktör)
Molnár-Veress Pál
H-7720 PECSVÁRAD Szárteői út 2
Mobil: +46-70-602 29 68

E-mail: molnarveressp@gmail.com
Honlap (Websida): www.keve.se

Nyomda: Digitaltryck AB (Tryckeriet)
504 68 Borås, Grönbogatan 5 Tel: +46-33-122410

Példányszám (Uppplaga)
900

Egyházfenn tartási járulékok fizető tagjainknak
a lapot ingyen küldjük.
Az Új Kéve iránt érdeklődő más olvasóinkat kérjük,
tájékoztatásért forduljanak a Lelkeszi Hivatalhoz:
523 98 HÖKERUM, Tángagárde 136
Mobil: +46-70-602 29 68

Az Egyházi Közösség pénztárosa (Rikskassör)
KOVÁCS ANDREA
260 50 BILLESBOLM Ivarsgatan 6
Tel: 042-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovisning.se

Egyházi Közösségünk Plusgiro számlaszáma:
Ungerska Protestantiska Samfundet
Plusgiro 602047-3

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség
Gyülekezeti Otthona
TÁNGAGÁRDE

az Egyházi Közösség által létrehozott
TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
(Stiftelsen Tángagárde Forsamlingsgard) kezelésében áll.

A Gyülekezeti Otthon címe:
523 98 HÖKERUM Tángagárde 136
Mobil: +46-73-248 00 11 (Bán Ferenc)

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNYT
az Egyháztanács által kinevezett
INTEZOBIZOTTSAG vezeti.

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
INTEZOBIZOTTSAGANAK
megbízotti gondnoka
BÁN FERENC
416 56 GÖTEBORG Kärrlundsgatan 54 A
Mobil: +46-73-248 00 11
E-mail: ferenc@earthling.net

A TÁNGAGÁRDE ALAPÍTVÁNY
pénztárosa
KOVÁCS ANDREA
260 50 BILLESBOLM Ivarsgatan 6
Tel: 042-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovisning.se

A Tángagárde Alapítvány Plusgiro számlaszáma:
Stiftelsen Tángagárde Forsamlingsgard
Plusgiro 25534-9

MÁS ÉSZAKI / BALTI ORSZÁGOKBAN
ÉLŐ MAGYAR GYÜLEKEZETEK
MEGBÍZOTT VEZETŐI
(A szolgálatot alkalmanként meghívott lelkész végzi)

ÉSZTORSZÁG – Tallinn
BÁN ISTVÁN
EE-75326 KARLA Ra vald, Harjumaa
Lodjapu tee 10-1 Mobil: +372-50-696 42

FINNORSZÁG – Helsinki – Tampere
NAGY GÁBOR
SF-10300 KARJAA Kauppiaankatu 32
Tel: +358-19231242 Mobil: +358-40-960 75 59

Nyugdíjba vonulásom és 70-dik születésnapom alkalmából küldött jókívánságaitokat, igaz baráti szavaitokat, megbecsülésből fakadó figyelmességeiteket, lelki ajándékaitokat szívem legmélyéből köszönöm, egyúttal áldott és meghítt karácsonyi ünnepeket, békés és boldog új esztendőt kívánok kedves Mindannyiatoknak, szeretettel és öleléssel nyugalomba vonult lelkészetek:

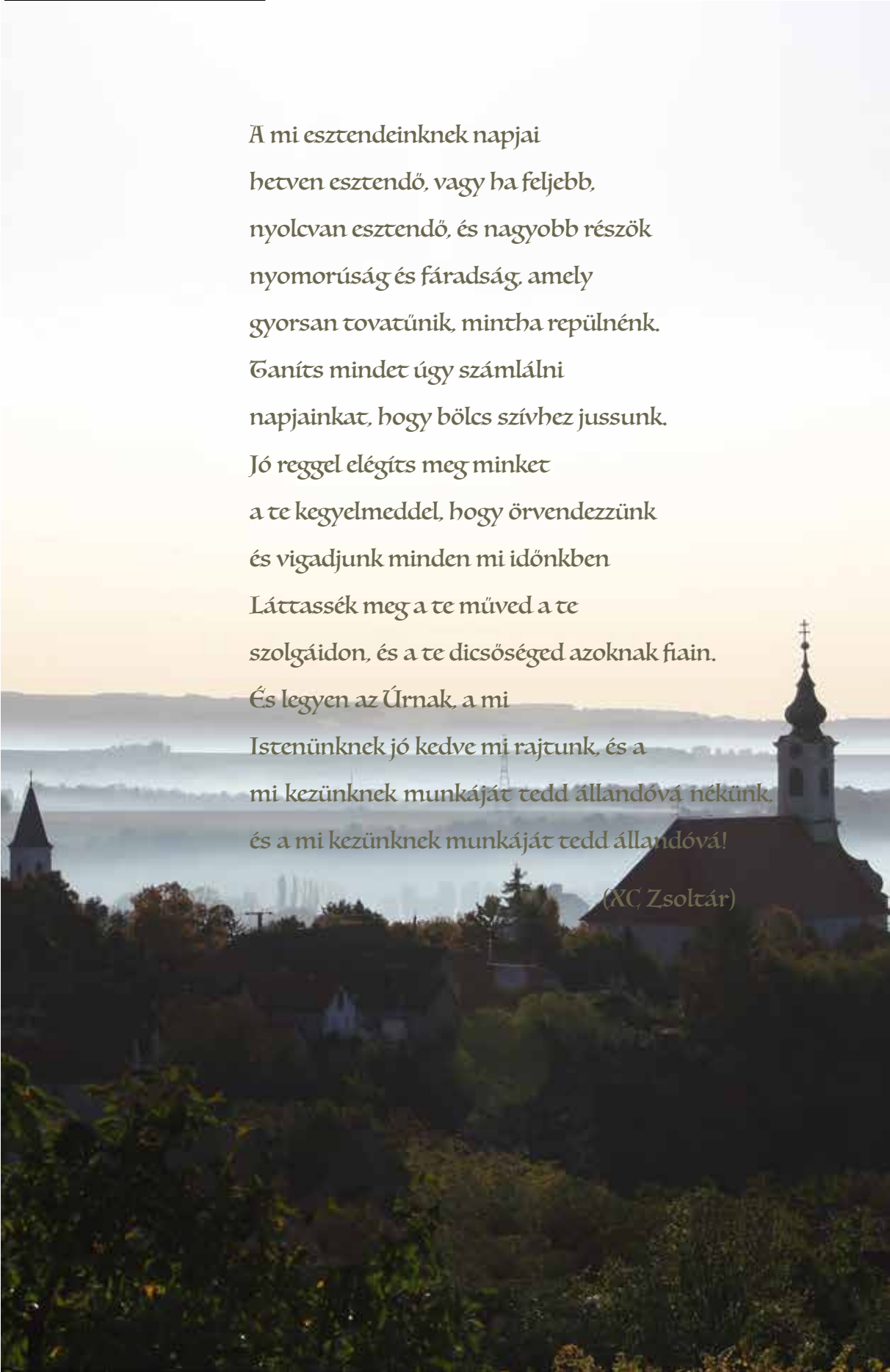
Molnár-Veress Pál

AZ ÚJ KÉVE
MEGJELENÉSÉT
TÁMOGATTA

**MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA**

A mi esztendeinknek napjai
hetven esztendő, vagy ha feljebb,
nyolcvan esztendő, és nagyobb részök
nyomorúság és fáradság, amely
gyorsan tovatűnik, mintha repülnénk.
Taníts mindet úgy számlálni
napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.
Jó reggel elégíts meg minket
a te kegyelmeddel, hogy örvendezzünk
és vigadjunk minden mi időnkben
Láttassék meg a te műved a te
szolgáidon, és a te dicsőséged azoknak fiain.
És legyen az Úrnak, a mi
Istenünknek jó kedve mi rajtunk, és a
mi kezünknek munkáját tedd állandóvá nekünk,
és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá!

(XC Zsoltár)